

PANORAMA

Pievēršanās reģionālajai politikai un pilsētpolitikai

PAVASARIS 2020 / Nr. 72

Ungārija raugās gaišākā nākotnē

KOMISĀRE
FERREIRA
ATGRIEŽAS
PIE REĢIONIEM

INTERREG:
PĀRROBEŽU
SADARBĪBA

PANORAMA

SATURS

IEVADRAKSTS: Eiropas kohēzijas un reformu komisāre Elīza Ferreira (<i>Elisa Ferreira</i>).....	3
INTERVIJA: Komisāre Ferreira runā par saviem mērķiem izaicinājumu pilnajā jaunajā lomā	4
REZULTĀTI REĢIONOS: tiek izceltas 34 reģionālās komunikācijas kampaņas.....	8
DATU PUNKTS: kohēzijas politikas novērtējumi parāda atšķirības starp dalībvalstīm .	10
INTERREG: tiek svinēta pārrobežu sadarbības 30. gadadiena.....	12
INTERVIJA: Kostas Raftopulos par administratīvo spēju veidošanas lomu.....	20
ATPALIKUŠIE REĢIONUI: stratēģijas un politikas, lai palīdzētu ES atpalikušajiem reģioniem sasniegt labākus rezultātus.....	22
YOUTH4REGIONS: gados jauna žurnāliste ziņo par neseno braucienu uz Portu, lai piedalītos PILSĒTU forumā.....	26
UNGĀRIJA: vērīgu plānu noteikšana, lai ieguldītu viedākā, konkurētspējīgākā un ilgtspējīgākā nākotnē.....	28
ESI FONDI: finanšu instrumenti dubulto ieguldījumus projektos	36
JAUNUMI ĪSUMĀ	37
HIT: jauni <i>Interreg</i> rīki, kas izstrādāti, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju efektīvai programmu īstenošanai.....	38
“EU DATATHON 2020”: piesakieties tagad un pretendējiet uz savu daļu no konkursa balvu fonda 100 000 EUR apmērā.....	41
VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM: kopīgs darbs Baltijas jūras reģionā, lai veicinātu sadarbību un darbotos kā aktivitāšu iniciatori.....	42
PROJEKTI: iepazīšanās ar veiksmīgiem projektiem no Čehijas, Horvātijas, Serbijas, Igaunijas un Vācijas	43

4

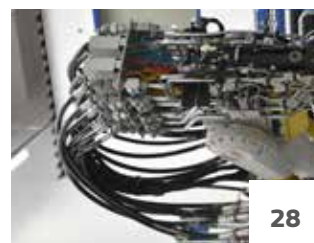
12

23

26

28

44

IEVADRAKSTS

Neskatoties uz sociālo distancēšanos, mums ir jāturas kopā: šī ir kohēzija, šī ir Eiropa

Eiropa un visa pasaule saskaras ar dziļāko krīzi, kas piedzīvota mūsdienās, apdraudot mūsu un mūsu tuvinieku veselību. Tā apdraud mūsu ekonomiku un kohēziju, un vēlēšanos strādāt kopā kā eiropiešiem, lai pārvarētu šo krīzi.

Ņemot vērā šo kontekstu, ļaujiet man skaidri izteikt savu viedokli: kohēzijas politikai ir jārisina šī problēma. Mums ir jārīkojas nekavējoties: mēs nevaram slēpties aiz procesiem un procedūrām, kamēr eiropieši iet bojā.

Ar lepnumu varu teikt, ka mēs jau risinām šo problēmu. Eiropas Komisija ir sagatavojusi ārkārtas pasākumu kopumu – Investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu (*CRII*) – un tas ir apstiprināts Padomē un Eiropas Parlamentā. Tas viss tika paveikts tikai trijās nedēļās.

Operatīvā *CRII* sagatavošana un pieņemšana pati par sevi ir rekords. Taču pievērsīsimies novatoriskajiem pasākumiem. Ar tiem nekavējoties ir pieejams finansējums dažādās formās no neizlietotajiem struktūrfondiem (piemēram, šī gada priekšfinansējums). Šī nauda jau ir pieejama trijām neatliekamām vajadzībām: dzīvību glābšanai paredzētam medicīniskajam aprīkojumam, MVU darbības uzturēšanai un atbalstam strādājošajiem, lai saglabātu tiem atalgojumu. Vienlaikus ir tikusi paplašināta Solidaritātes fonda darbības joma, ietverot veselības krīzes.

Šie pasākumi jau ir spēkā. Īpaši šim mērķim izveidota jauna darba grupa un individuālas valstu komandas aktīvi palīdz dalībvalstīm to īstenošanā. Es mudinu visas kohēzijas programmas nekavējoties maksimāli izmantot šos pakalpojumus.

Taču mēs neguļam uz lauriem. Ieklausoties Eiropas Parlamenta un valstu un reģionālo iestāžu teiktajā, 2. aprīlī Komisija ierosināja jaunu pasākumu kopumu *CRII+*. Tie ļauj nodrošināt maksimālo iespējamo elastību: pārskaitījumus starp visiem kohēzijas fondiem, starp reģioniem un starp politikas mērķiem. Lai padarītu raitāku to ātru īstenošanu, mēs pieļaujam ES līdzfinansējumu 100% apmērā un sagatavojam maksimālu administratīvo jautājumu vienkāršošanu.

Mēs dzīvojam bezprecedenta laikā, kas pieprasa bezprecedenta rīcību. Tas var būt grūts uzdevums, taču mani iedrošina kohēzijas politikas vēsture. ERAF tika nodibināts, meklējot risinājumu naftas krīzei, smagam bankrotu vilnim, ievērojamam rūpniecības samazinājumam un bezdarbam. Ar kohēziju tolaik tika risinātas problēmas, un mēs varam to paveikt vēlreiz šodien.

Tā ir mūsu retā iespēja. Jūsu profesionālā apmācība un pieredze ir sagatavojusi mūs šim brīdim. Parādīsim Eiropai un pasaulē, ko spējam paveikt ar kohēzijas politiku. Izmantosim ikkatru kohēzijas politikā pieejamo eiro, lai radītu patiesus uzlabojumus, lai palīdzētu pārvarēt krīzi un atbalstīt atgūšanas turpmākajos gados. Apliecināsim to, ko nozīmē būt eiropiešiem: neskatoties uz krīzi, mēs neatstāsim novārtā nevienu iedzīvotāju nevienā reģionā.

Mēs atkal tiksimies klātienē. Ceru, ka tas notiks drīz. Pa to laiku novēlu jums panākumus darbā – tas patiešām ir ļoti svarīgs. Un, pats galvenais, novēlu jums un jūsu tuviniekiem atrasties drošībā un labu veselību. ■

Eiropas kohēzijas un reformu komisāre
Eliza Ferreira (Elisa Ferreira)

INTERVIJA AR KOMISĀRI

Atgriešanās pie savām reģionālās attīstības saknēm

Komisāre Ferreira dalās pārdomās par savu jauno lomu REGIO ĢD ar Simonu Litonu (Simon Litton), žurnāla Panorama redaktoru

Pēc gandrīz četriem gadiem, kas pavadīti Banco de Portugal un ECB uzraudzības padomē, nākamā kohēzijas un reformu komisāre Eliza Ferreira (*Elisa Ferreira*) atgriežas pie savas pirmās mīlestības: attīstības projektiem un tikšanās ar cilvēkiem, kuru dzīves viņa tiecas izmainīt.

Kāda bija Jūsu reakcija, kad Jūsu kandidatūra tika ierosināta kohēzijas un reformu komisāra amatam?

Es jutos ļoti laimīga, jo pēc dažādiem citiem pienākumiem man bija sajūta kā dodoties mājās, atgriežoties pie kaut kā, kas man ir ļoti dārgs. Savu profesionālo dzīvi es uzsāku akadēmiskajā vidē un kā ierēdne, strādājot ar reģionālās attīstības jautājumiem. Es strādāju valsts aģentūrā vienā no reģioniem – kā viceprezidente

Portugāles Ziemeļu reģiona koordinācijas komisijā laikā no 1988. gada līdz 1992. gadam. Vēlāk es kļuva par vides ministri un pēc tam par plānošanas ministri. Visi šie jautājumi man ir sirdij tuvi.

Vai Jums bija nepieciešams laiks, lai iejustos, vai arī bija sajūta, ka varat sākt darboties ar pilnu jaudu?

Es tā neteiktu, jo ar šiem jautājumiem es ilgāku laika periodu neesmu strādājusi. Es biju gan Portugāles, gan Eiropas Parlamenta deputāte attiecīgi laikā no 2002. gada līdz 2004. gadam un no 2004. gada līdz 2016. gadam. No 2016. gada es biju valdes locekle un pēc tam vicepriekšsēdētāja Portugāles centrālajā bankā. Tā es pārgāju uz likumdošanas un vēlāk banku uzraudzības jomu, kuras ir daudz sausas, abstraktākas, jo darbojas ar noteikumiem nevis ar cilvēkiem vai faktisko attīstību.

Man patīk apmeklēt objektus, lai redzētu un izprastu faktisko situāciju, mēģinot panākt izmaiņas. Reģionālā attīstība un kohēzija, un reformas man ļauj vairāk darboties praktiski, un tas nav tik atrauti no veikto darbību sekām. Man patīk redzēt sava darba ietekmi.

Tagad problēmas ir mainījušās. Taču es joprojām saredzu nepārtrauktības saikni no tiem laikiem, kad tas bija mans pamatdarbs.

Jūs stājaties šajā amatā izaicinājumu pilnā laikā, kad notiek budžeta sarunas, ko apgrūtina Brexit. Vai uzskatāt, ka ieinteresētajām pusēm ir jāinteresējas par draudiem šīs politikas nākotnei?

Jā, mums visiem ir par to jāinteresējas, jo pieļaujam milzīgu kļūdu, ja uztveram kohēzijas politiku kā pašsaprotamu. Kohēzijas politika ir ārkārtīgi būtiska

“ ... mēs izdarām milzīgu kļūdu, ja uztveram kohēzijas politiku kā pašsaprotamu. Kohēzijas politika ir ārkārtīgi būtiska iekšējā tirgus funkcionēšanai un mūsu izveidotajam modelim kopumā. ”

iekšējā tirgus funkcionēšanai un visam mūsu izveidotajam modelim kopumā. Šī modeļa pamatā ir atvērta konkurence. Ja vāji reģioni konkurē ar visattīstītākajiem bez jebkādām barjerām, piemēram, tirdzniecības barjerām, iespējas devalvēt valūtu vai mehānismiem, kā pasargāt sevi – kā tas bija, pirms tika izveidota ES – proti, ja tā patiešām ir atvērta konkurence, tad uzvarētājam tiek pilnīgi viss. Līdz ar to šī projekta būtība ir – kamēr jūs vēlaties, lai valda konkurences noteikumi, talkā nāk zināms atbalsts, lai stimulētu vājāko partneru konvergenci.

Tagad notiek šo principu apšaubīšana. Ir šī šausmīgā diskusija par to, kurš iegūst un kurš zaudē attiecībā uz 1 % no kopējās bagātības. Mēs neskaidrojam iedzīvotājiem to, cik daudz katra valsts iegūst, esot daļa no šī kopējā projekta, no iespējas tirgot visiem citiem partneriem, no iespējas izteikties šajā globalizētajā pasaulē. Mēs aizmirstam izskaidrot iedzīvotājiem šī projekta ekonomiskos ieguvumus.

Budžets pēc definīcijas ir atkārtotas pārdales mehānisms. Tas ir būtiski jebkuras sabiedrības funkcionēšanai. Budžets nav tāds mehānisms, ar kuru jūs saņemat tieši to, ko ieguldāt. Mums ir labāk jāskaidro *raison d'être*, iemesls, kādēļ mums ir šie mehānismi un ko mēs ar tiem darām.

Kad es tiku apstiprināta šajā amatā, es uzdevu jautājumu REGIO ĢD dienestiem,

kāda ir krāpniecisko darbību vērtība salīdzinājumā ar visiem mūsu pārvaldītajiem fondiem. Man atbildēja, ka tie ir 0,86%, kas neatbilst tam priekšstatam, kas ir cilvēkam no ielas, jo mediji krāpniecības jautājumam pievērš pastiprinātu uzmanību.

Protams, mums ir jārikojas ļoti stingri attiecībā uz krāpniecību, bet mums nav jārunā par to, nepieminot relatīvo svarīgumu un bez koncentrēšanās uz pārējiem 99%. Uzskatu, ka mums nav jāzaudē diskusijas konteksts, vai runa būtu par budžetu vai par krāpniecības aspektu. Es uzskatu, ka mums nevajadzētu zaudēt būtisko, cīnoties ar nejē-

dzībām, un vajadzētu izvairīties diskutēt par to, kas atrodas uz robežas ar to, vai šis jautājums vispār būtu apspriežams.

Kad tika apstiprināta jaunā Komisija, priekšsēdētāja Ursula fon der Leiena (Ursula von der Leyen) paziņoja par dažiem vērienīgiem pamatmērķiem, proti, zaļo kursu un Eiropas digitālo stratēģiju. Kā kohēzijas politika palīdzēs īstenot šos mērķus?

Tas ir galvenais mērķis un jaunais Eiropas izaugsmes modelis. Instrumenti tā sasniegšanai ir galvenokārt kohēzijas fondi, “vecie” fondi, kas veicina konvergenci. Patiesi, ar kohēzijas politiku jau

Komisāre Ferreira ar Portugāles premjerministru Antoniu Koštu (António Costa) (no kreisās) un budžeta komisāru Johannesu Hānu (Johannes Hahn) samītā “Kohēzijas draugi”, kas 2020. gada 1. februārī notika Bežā, Portugālē

Tilts pār Miņu upi, kas savieno Tui Spānijā ar Valenca do Miņu Portugālē

tiek īstenoti un tiks īstenoti šie mērķi finansējuma saņēmēju, reģionu un pašvaldību ierosinātajos projektos.

Ja jūs grasāties veikt iekšējās transporta sistēmas sakārtošanu, jūs to nevarat veikt, pamatojoties uz piesārņojošām pagātnes tehnoloģijām pat tad, ja jūs strādājat ļoti atpalikušā reģionā.

Ja jūs vēlaties atbalstīt MVU, jums jālūkojas nākotnē un uz digitālu atbalstu. 20 miljardi EUR jau ir tikuši izlietoti tādiem digitāliem projektiem kā platjoslas interneta ieviešana attālākajos reģionos, lai mēs mazinātu konkurētspējas atšķirības starp tiem un lielajiem centriem.

Ir vairāki piemēri, kā šie divi mērķi – digitālais un zaļais – jau ir iestrādāti esošajās finanšu shēmās. Bet nākamajā shēmā tie tiks pastiprināti, Komisija jau ir ierosinājusi piešķirt finansējumu šādiem projektiem. Mēs bažījamies par to, lai vājākie partneri, vai tie būtu iedzīvotāji, strādājošie, MVU, pašvaldības vai reģioni, neatpaliktu tehnoloģiju ziņā un

nepieciešamo efektivitātes uzlabojumu ziņā. Un šis aspekts pieprasa viņiem rīkoties videi nekaitīgi.

Mēs arī pievēršam īpašu uzmanību tiem reģioniem, kuros notiek pāreja uz pieeju bez oglekļa izmešiem vai kuros tiek pieņemta videi nekaitīgāka stratēģija. Daži no tiem gandrīz pilnībā ir atkarīgi no darbvietām un aktivitātēm, kas saistītas ar oglekli vai oglekļa emisijas radošām nozarēm. Šie reģioni saņem papildu atbalstu no Taisnīgas pārejas fonda, ar ko tiek papildināta piekļuve reģionālajiem un sociālajiem fondiem, lai palīdzētu šajos konkrētajos, ļoti nopietnajos gadījumos.

Iepriekš savā karjerā Jūs bijāt iesaistīta Interreg projektu īstenošanā Portugālē, līdz ar to Jums ir tieša praktiskā pieredze. Kā Jūs kā komisāre redzat savas attiecības ar dažādiem dalībniekiem dažādos projektu īstenošanas līmeņos?

Kā viceprezidente Portugāles Ziemeļu reģiona koordinācijas komisijā es piedalījos pirmo *Interreg* finansēto un atbalstīto

sadarbības projektu īstenošanā. Projekts aptvēra Ziemeļportugāli, kas ir reģions ar aptuveni 3,8 miljoniem iedzīvotāju, un Galisiju Spānijā, kas ir līdzīga lieluma.

Tie bija, un joprojām ir, ļoti jauni reģioni perifērijā ar daudziem MVU un neskaitāmiem ļoti aktīviem iedzīvotājiem. Tomēr tos sadalīja mākslīga robeža. Bet tā bija dzīve pirms ES – un līdz ar pievienošanu daudz kas mainījās. Viens no aspektiem bija attiecības starp divām valstīm un diviem reģioniem, un tā mēs sākam strādāt ar *Xunta de Galicia*.

Mēs apzinājāmies to, ka bija ļoti daudz iemeslu sadarbībai. Mēs sākam ar infrastruktūru, tiltiem, ceļiem un vidi.

Mani ļoti iepriecina tas, ka robežas tagad ir vietas projektiem, komunikācijai un daudziem pasākumiem. Protams, es uzskatu, ka mums tas ir jāpadara nedaudz racionālāks, jo mums ir daudz projektu un sadarbības programmu. Mums tas ir jāpadara selektīvākā veidā. Taču ir apbrīnojami tas, ka tagad iedzīvotāji saredz kaimiņos partnerus, līdzpilsoņus, nevis

svešos. Viņi pazīst cits citu un var mijiedarboties. Es uzskatu, ka tas ir ārkārtīgi būtiski, lai Eiropa būtu Eiropa.

Vai varat pastāstīt par savu pieredzi un plāniem attiecībā uz projektu apmeklēšanu un vispārīgākā veidā par komunikācijas nozīmi šai politikai?

Es vēlos apmeklēt projektus un ieraudzīt faktisko situāciju. Katra vieta ir citādāka, bet ir daudz pozitīvu eksperimentu, ar kuriem mēs varam dalīties pieredzē. Doties uz kādu vietu ir kas pavisam cits, nekā redzēt tās aprakstu grāmatā, un arī redzēt un sajūst to cilvēku enerģiju, ar kuriem sarunājamies, jo attīstībai ir jānotiek augšupēji un tā ir jāatbalsta lejupēji. Ir jārunā ar ieinteresētajām pusēm, tās ir jāsatiek un jāizprot, lai palīdzētu definēt to attīstības virzienus.

Vietas, kuras es prioritāri apmeklēju, bija Silēzija, Grieķija un Austrumvācija, bet es apmeklēšu arī daudzus citus reģionus. Man ļoti rūp un ļoti interesē sarunas ar cilvēkiem, mēģinot uzzināt viņu jauno

redzējumu un to, kā mēs varam viņiem palīdzēt veikt pāreju uz mazoglekļa ekonomiku.

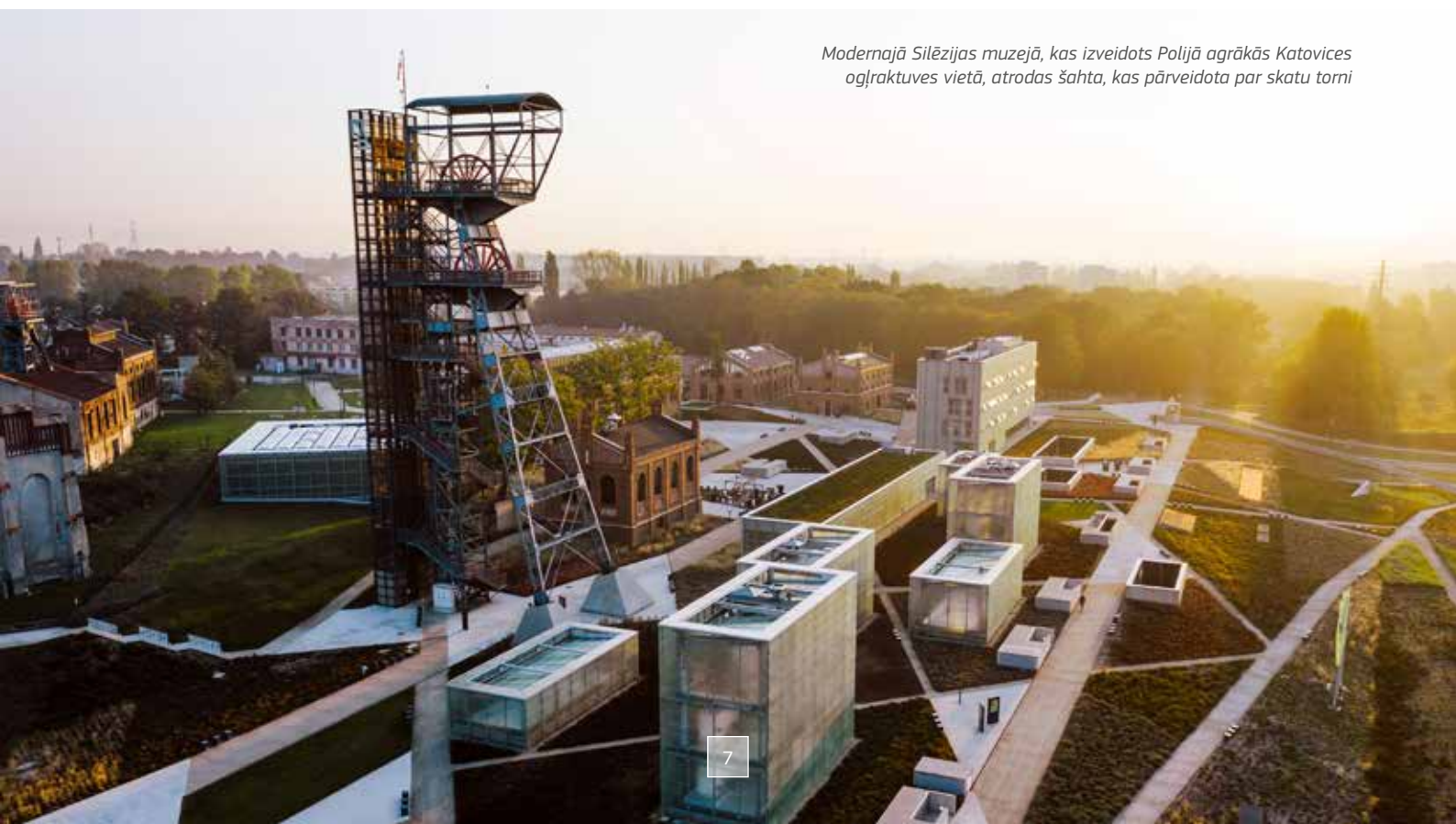
Dabiski, tas nozīmē finansiālu atbalstu. Mēs esam vienojušies par papildu 7,5 miljardu EUR finansējumu šo pārejas pasākumu atbalstam, un tas ir Komisijas priekšlikums. Šie līdzekļi tiks kombinēti ar citiem instrumentiem potenciālā ieguldījumu budžetā 100 miljardu EUR apmērā, kas indikatīvi tiks sadalīts starp dalībvalstīm atbilstoši to vajadzībām attiecībā uz darbvietām un ekonomisko atkarību.

Mēs jau esam izvēlējušies reģionus, kuriem, pēc mūsu domām, būtu jābūt šo pasākumu mērķim. Protams, mēs to apspriežam un precīzi pielāgojam sarunās ar dalībvalstīm, bet mēs patiešām pievēršam tam īpašu uzmanību tiešā saistībā ar Zaļo kursu.

Ceru, ka līdz savu pilnvaru beigām būšu apmeklējusi pietiekamu daudzumu daudzveidīgu gadījumu. Problēmu loks aptver tos, kuri atrodas pilsētās, tālākos

reģionos, perifērijā esošus reģionus, kalnu apvidus, lauku apvidus, novecojošo sabiedrību... Mūsu pienākums ir neatstāt novārtā nevienu.

Tas ir liels izaicinājums, taču mums ir fantastiska grupa ar ļoti pieredzējušiem cilvēkiem, kuri mani ir fantastiski uzņēmuši, un man trūkst vārdu, lai viņiem par to pateiktos. Viņi saprot to, ka mana doma ir sasniegt rezultātu nevis izveidot simtiem mehānismu, jo faktiski iedzīvotāji nevar atpazīt to, ko Eiropa dara viņu un viņu bērnu dzīves labā. Tas ir mūsu darba mērķis. ■

Modernajā Silēzijas muzejā, kas izveidots Polijā agrākās Katovices ogļraktuves vietā, atrodas šahta, kas pārveidota par skatu torni

Tematiskais parks Sanktmargaretenē Austrijā

Cité de la Mer Šerbūrā, Francijā

Joanninas vēsturiskais centrs, Grieķija

KOMUNIKĀCIJA:

ES īsteno pārmaiņas uz vietas

No 2018. gada novembra līdz 2019. gada decembrim ar komunikācijas kampaņu “ES nodrošina reģionus” 34 reģionālās kampaņās 5 dalībvalstīs (Austrijā, Francijā, Grieķijā, Itālijā un Zviedrijā) tika izceltas 34 vietējās iniciatīvas, ko līdzfinansējusi ES.

Kampaņa pievērsās pazīstamām, populārām vietām, kur tika ieviestas izmaiņas iedzīvotāju dzīvē un kuru attīstība un/vai modernizācija tika atbalstīta no ES reģionālajiem fondiem.

Katrā no reģioniem tika īstenota vienu mēnesi ilga kampaņa ar mērķi parādīt to, kā ES īsteno pārmaiņas vietējā līmenī. Šīs iniciatīvas ietvēra: skolu Gvadelupā (FR); teātri Peloponēsā (EL); slēpošanas staciju Vidusnorlandē (SE); dzīvnieku un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību Augšnorlandē (SE) un Abruco (IT); pili Tirolē (AT); dzelzceļa līniju Sicīlijā (IT); muzeju Normandijā (FR); izklaides parku Burgenlandē (AT); gājēju ielu Epīrā (EL), kā arī daudz ko citu.

Katrā no reģionālajām kampaņām tika izmantoti dažādi komunikācijas elementi.

- Reklāmas pilsētvidē, digitālās reklāmas vietējās tīmekļa vietnēs un sociālajos medijos, piemēram, Florencē (IT) plakāts tika izvietots centrālajā dzelzceļa stacijā.
- Interaktīvu foto kabīņu uzstādīšana, sniedzot vietējiem iedzīvotājiem iespēju uz vietas uzņemt attēlus, piemēram, Burgenlandē, kur atradās viena kabīne.

- Partnerības ar vietējiem plašsaziņas līdzekļiem un/vai ietekmes veidotājiem sociālajos medijos: Lielajā Austrumu reģionā (FR) mēs izveidojām partnerību ar vietējo ietekmes veidotāju, lai sagatavotu video projekta īstenošanas vietā, bloga ierakstu un sociālo mediju ierakstus.
- Vizuālos materiālus sociālajiem medijiem (ar informēšanas instrumentu kopuma izveidi).
- Vietējā līmeņa pasākumu organizēšana ar reģionu pārstāvjiem, Eiropas Komisiju un projekta īpašnieku.

Labas ziņas

2020. gadā kampaņa tiks īstenota 16 jaunos reģionos 5 dalībvalstīs (Francijā, Grieķijā, Itālijā, Īrijā un Nīderlandē).

Projekti šajā nākamajā posmā galvenokārt ir orientēti uz vides jautājumiem. Ar vairākām reģionālajām kampaņām tiks pievērsta uzmanība dabas rezervātiem, kuriem ir nozīmīga loma dzīvnieku un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, piekrastes zonas atjaunošanai, vides universitātes pilsētiņai, vidi saudzējošas mobilitātes veicināšanai, atjaunojot velosliņus, dabai draudzīgus autobusus un gājējiem paredzētas zonas. Citi temati 2020. gadā ietvers, piemēram, kultūras mantojumu, kultūru, transportu utt.

Līdztekus tam, ka tas atbilst Komisijas priekšlikumiem par Eiropas zaļo kursu, kampaņas “ES nodrošina reģionus” mērķis nemainās: palielināt informētību par ES rīcību un tās rezultātiem reģionu līmenī.

KAMPAŅAS GALVENIE RĀDĪTĀJI

475 000
apmeklējumi

REGIO TĪMEKĻA
VIETNEI

23 000
attēli

INTERAKTĪVAJĀ
FOTO KABĪNĒ

17
partnerības

ar VIETĒJIEM PLAŠ-
SAZIŅAS
LĪDZEKĻIEM

26
partnerības

ar VIETĒJIEM IETEK-
MES VEIDOTĀJIEM

Ietekme uz pilsoņu iesaisti

Pirms un pēc kampaņām veiktās pārbaudes valstī parādīja tālāk minēto.

- Vietējais mērogs rada emocionālu saikni: kampaņas izmantošana komunikācijai par vietēja un reģionāla mēroga vietām bija ļoti būtiska auditoriju iesaistei. Piemēram, līdz pat 71 % Zviedrijā un līdz 93 % Itālijā.
- Runāšana vietējā līmenī ļauj ES nodot vēstījumu transversāli: atsauces uz vietējo mērogu un vietējā mēroga stratēģijas rada gandrīz līdzvērtīgu iesaisti gan proeiropeiskajā, gan eiroskeptiskajā auditorijā. Piemēram, 65 % eiroskeptiķu kādā Francijas reģionā pozitīvi novērtēja kampaņas spēju sniegt informāciju par ES līdzdalību.

- Turklāt tika konstatēts, ka pilsoņi izrāda lielāku interesi attiecībā uz informāciju par projektiem un vietām savā reģionā, kuriem šobrīd ir piešķirts ES finansējums. Vidēji 75 % no aptverto reģionu iedzīvotājiem atbalstītu turpmākas kampaņas, kurās tiktu parādīti jaunākie objekti un vietas viņu reģionos. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://europa.eu/!Qt64gt>
#EUinmyRegion!

Estešundas slēpošanas stadions, Zviedrija

Jūras vides teritorija Torre del Čerrano, Itālija

DATU PUNKTS

Kohēzijas politikas novērtēšana dalībvalstīs

Novērtēšana ir svarīgs kohēzijas politikas veidošanas aspekts, jo ar to politikas plānošana un īstenošana tiek atbalstīta ar spēcīgiem pierādījumiem par veikto pasākumu rezultātiem un to ietekmi.

Kohēzijas politikas plānošanas un īstenošanas noteikumos arvien vairāk tiek pievērsta uzmanība tās ietekmes novērtēšanai. 2014.–2020. gada periodā dalībvalstīm (pirmo reizi) obligāti bija jānovērtē katras programmas mērķu efektivitāte, lietderīgums un ietekme. Kohēzijas politikas noteikumi attiecas uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu.

Tālāk ir sniegts ieskats par valstu veikto novērtējumu apjomu, veidu un to, kam valstis šajos novērtējumos pievērsa galveno uzmanību. To pamatā ir šī datu kopa: Kohēzijas politikas programmu novērtējums (par laika posmu kopš 2015. gada), un tā tiek regulāri aktualizēta.

Kas nonāk zem novērtēšanas lupas?

Vairumā gadījumu novērtēšana pievēršas īstenošanas jautājumiem un pēta progresu mērķu sasniegšanā. Galvenā uzmanība tiek pievērsta projekta un pasākumu atbilstībai programmas mērķiem un to īstenošanas efektivitātei un lietderīgumam. Tiek pētīts arī, vai visdrīzāk tiks izlietots pieejamais finansējums un vai visdrīzāk tiks sasniegti noteiktie mērķi, jo īpaši snieguma satvarā.

Ietekmes novērtējums tiek veikts arī vēlāk programmas īstenošanas ciklā, kad vairums pasākumu ir ne vien pabeigti, bet arī ir devuši rezultātu.

Liels pierādījumu apjoms ar dažādām pieejām

Kopš 2015. gada dalībvalstis ir pabeigušas vairāk nekā 1000 novērtējumus, pievēršoties dažādiem fondiem, tēmām

un reģioniem un uzraugot īstenošanas progresu un/vai veikto pasākumu ietekmi. Tas attiecas gan uz 2007.–2013. gada, gan 2014.–2020. gada plānošanas periodiem.

Ir ievērojamas atšķirības veikto novērtējumu daudzumā dalībvalstīs. Tas atspoguļo ievērojamas atšķirības ieguldītā finansējuma apjomā un aptvertajās jomās, programmu skaitā dalībvalstī un novērtēšanas plānos ierosinātajā pieejā. Turklāt dažas valstis dod priekšroku lielākam skaitam mazāka mēroga novērtējumu, savukārt citas tos apkopo.

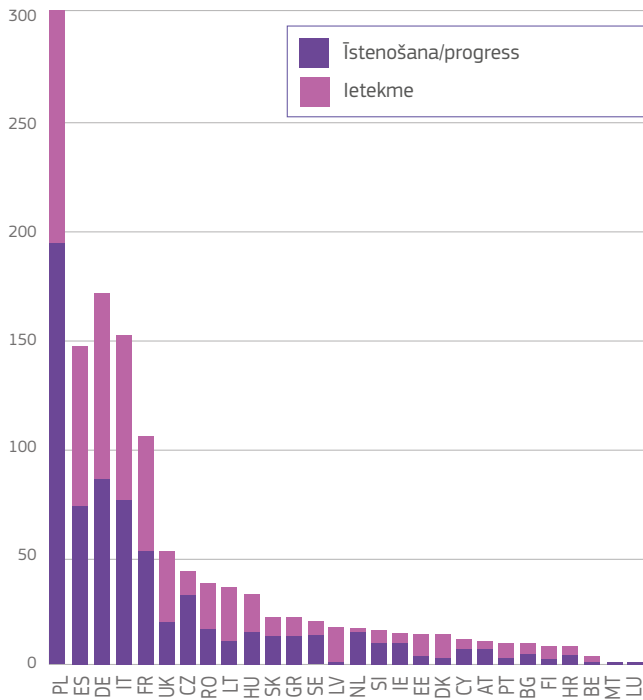
Kuras tēmas visvairāk tika aptvertas 2014.–2020. gadā?

Plānošanas perioda viduspunktā vairums novērtēšanu pievērsa sociālajām tēmām. Daļēji tas ir dalībvalstīm izvirzīto prasību dēļ līdz 2015. gada un 2018. gada beigām novērtēt Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas ietekmi.

IETEKMES NOVĒRTĒJUMU SKAITS ATBILSTOŠI GADAM UN PLĀNOŠANAS PERIODAM

NOVĒRTĒJUMU SKAITS ATBILSTOŠI VALSTIJ UN VEIDAM (KOPŠ 2015. GADA)

Veiktajiem novērtējumiem ir tendence koncentrēties uz pasākumiem, kurus var ātrāk īstenot, piemēram, ilgtspējīgas un kvalitatīvas nodarbinātības veicināšana, kas tiešā veidā dod labumu ES iedzīvotājiem.

Novērtējumu sadalījumu pēc tematiskajiem mērķiem var filtrēt pēc valstīm un fondiem (daži novērtējumi var aptvert vairākus fondus).

Galvenā uzmanība pētniecībai un inovācijai

Saskaņā ar tematiskās koncentrācijas prasībām liels apjoms ERAF ieguldījumu resursu tiek novirzīts tam, lai stiprinātu pētniecību, tehnoloģisko attīstību un inovāciju. Vislielākais plānotais apjoms pētniecības un inovācijas infrastruktūras palielināšanai, uzņēmumu ieguldījumu veicināšanai pētniecībā un inovācijā un sinerģijai starp uzņēmumiem, pētniecības un izstrādes centriem un augstākās izglītības nozari tika piešķirts Polijā, Spānijā un Vācijā. Polijā ir arī lielākais novērtējumu skaits, lai gan līdz šim tie galvenokārt ir vērsti uz procesu un uzraudzību.

Kādi ir jaunākie pabeigtie novērtējumi?

Noslēguma novērtējuma ziņojumi ir pieejami novērtējumu bibliotēkā, kur var filtrēt un meklēt dalībvalstu veiktos novērtējumus. Vairumā gadījumu ziņojumi ir valstu valodās, bet tiem ir pievienots kopsavilkums angļu valodā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Ko Komisija dara attiecībā uz Kohēzijas politikas novērtēšanu:

<https://europa.eu/!XG63nD>

Novērtējumu ikgadējais kopsavilkums ar ikgadējiem ziņojumiem par fondu izmantošanu:

<https://europa.eu/!MB77Fq>

Lai iegūtu plašāku informāciju, lūdzu, sazinieties:

REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Vai ir kāds temats, ar ko jūs vēlētos iepazīties turpmākajos *Panorama* sadaļas “DATU PUNKTS” rakstos?

Vai ir kāda datu kopa, ko mums vajadzētu ievietot ESI fondu atvērto datu platformā?

Sūtiet savus ierosinājumus pa e-pastu: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sekojiet diskusijai TWITTER #ESIFopendata

vai piesakieties mūsu informatīvā izdevuma saņemšanai:

http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Dalīšanās un rūpes pāri robežām

Interreg

30 years together

ES galvenajai shēmai pārrobežu sadarbībai valstu un reģionu līmenī Interreg tiek svinēta sekmīgas darbības 30. gadadiena, vienlaikus cenšoties kopā paveikt vēl vairāk nākotnē. 2020. gada laikā mēs galvenokārt pievērsīsimies trīs galvenajiem tematiem, ar kuriem tiek izcelta Interreg būtība, vienlaikus reaģējot uz iedzīvotāju galvenajām problēmām.

Kopš 1990. gada ar *Interreg* finansējumu ir tikušas atbalstītas pārrobežu sadarbības programmas reģionu, vietējo iestāžu un iedzīvotāju starpā. Ar to tika finansēti tūkstošiem projektu un iniciatīvu, kas palīdzēja mazināt šķēršļus un satuvināt iedzīvotājus. *Interreg*, kas pazīstama arī kā Eiropas teritoriālā sadarbība, lielā mērā ir Eiropas ideālu pamatā, jo ar to reģioni un valstis tiek mudināti risināt tādas problēmas, kuras var atrisināt tikai sadarbojoties.

Svinībās visa 2020. gada garumā tiks nodrošinātas iespējas nodemonstrēt *Interreg* daudzos sasniegumus. Tajos tiks pievērsta uzmanība arī nākotnei, uzsākot diskusiju par sadarbības politiku pēc 2020. gada. Lai gan *Interreg* aptver pārrobežu, transnacionālo un starpreģionālo sadarbību, ar to tiek arī nostiprināta sadarbība ilgspējīgākas politikas vidē, piemēram, ar makroreģionālajām stratēģijām un Robežu kontaktpunktu.

Interreg iemieso vienu no ES pamatvērtībām: sadarbību starp iedzīvotājiem, reģioniem un tuvējām valstīm. Laikā, kad atsevišķu iedzīvotāju vidū pieaug pārdomas par līdzšinējo darbību un politiskajā dialogā ir tendence atstāt bez ievērības Eiropas sasniegumus, *Interreg* ir rīkojusies, lai novērstu šādus šķēršļus, vienlaikus palīdzot veidot spēcīgāku un saliedētāku Eiropu, kuras pamatā ir sadarbība.

Interreg jau risina ar klimata pārmaiņām saistītas problēmas un sekmē videi nekaitīgāku Eiropu. Ar to jaunieši tiek mudināti strādāt vai studēt ārzemēs un ar to tiek atbalstītas iniciatīvas apgūt kaimiņu valodu vai brīvprātīgi darboties projektos. Tā palīdz mums doties uz darbu vai mācībām no vienas valsts uz kādu citu, atrast darbu Eiropas pierobežas reģionos vai ārpus ES vai piekļūt dzīvesvietai vistuvāk esošajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem.

Mums visiem ir nepieciešami kaimiņi

Mums visiem viņi ir – un viņi ir būtiski. Mēs sadarbojamies, mēs strādājam kopā, mēs kopā pieņemam lēmumus un kopā veidojam jaunas iespējas labākai nākotnei mūsu kopīgajā Eiropas telpā. Nekad iepriekš sadarbība nav bijusi tik būtiska, jo nekad iepriekš izaicinājumi nav bijuši tik globāli. Mežu ugunsgrēki nepazīst robežu – izplatoties no kalnu nogāzēm uz ielejām, tie nekad nelūdz atļauju robežas šķērsošanai. To nedara arī slimības, piesārņojums vai sociālie nemieri. Ja tas skar vienu robežas pusi, to izjutīs arī otrā pusē.

Taču mēs zinām, ka kopīga robeža ir kas vairāk nekā tikai risinājumu atrašana kopīgām problēmām. Tas nozīmē arī kopīgu priekšrocību izmantošanu, kopīgas intereses, kopīgu dzīvesveidu un kultūras aspektus. Kopā mēs veidojam spēcīgas kopienas un būvējam tiltus, kas savieno iedzīvotājus abās robežas pusēs. Kopā mēs nodrošinām iedzīvotājiem labāku piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei vai darbvietām. Kopā mēs uzlabojam savienojamību un piekļuvi pāri robežām, vienlaikus saglabājot savu drošību un aizsargājot mantojumu un dabu.

Mums ir daudz vairāk kopīgā ar saviem kaimiņiem, nekā mēs domājam. Eiropa mūs satur kopā. 30 gadu garumā ar *Interreg* palīdzību ES sadarbības programmas ir sniegušas atbalstu

kaimiņu kopīgajam darbam spēcīgu kopienu veidošanā gan uz iekšējām, gan uz ārējām robežām. Tūkstošiem ES finansētu projektu ir devuši konkrētus ieguvumus ES pierobežas reģioniem un ārpus tiem, panākot uzticību un cieņu starp tiem, kuri dala kopīgu dzīves telpu.

TRĪS VIRZIENU PIEEJA

Interreg, kas ir viens no diviem kohēzijas politikas mērķiem 2014.–2020. gada periodā, no Eiropas Attīstības fonda ir piešķirts finansējums 10,1 miljarda EUR apmērā. Tas ir ieguldīts vairākās sadarbības programmās, kuras ir atbildīgas par projektu finansējuma pārvaldību.

Pavisam ir 60 pārrobežu sadarbības programmu, 15 transnacionālas sadarbības programmu un 4 starpreģionālas programmas.

- Ar pārrobežu sadarbību tiek atbalstīta sadarbība starp NUTS III reģioniem vismaz divās dažādās dalībvalstīs, kas atrodas pierobežā vai blakus pierobežas reģioniem.
- Transnacionālā sadarbība ietver reģionus no vairākām ES dalībvalstīm, kuri veido plašākas teritorijas, lai veicinātu labāku sadarbību un reģionālo attīstību ES teritorijā, apvienojot spēkus kopīgu problēmu risināšanā.
- Starpreģionālā sadarbība ģeogrāfiskā ziņā ir Eiropas mēroga sadarbība, un tā aptver vēl plašākas teritorijas.

Atbalsts mūsdienu jaunatnei

Jaunieši vecumā no 15 līdz 29 gadiem sastāda līdz pat 17% no ES iedzīvotāju skaita. Viņi visi sastopas ar kopīgām problēmām, piemēram, vāju darba tirgu un izglītības un apmācību iespēju trūkumu. Lai gan jaunieši nav imūni pret krīzēm, piemēram, globālo sasilšanu, nedrošību un plaši izplatīto neuzticēšanos valsts pārvaldes iestādēm, viņiem ir kopīga vēlēšanās piedzīvot labāku nākotni. ES sniedz virkni iespēju, tajā skaitā lielāku mobilitāti, kas ir svarīgi, nostiprinot tās pozīcijas kā uz zināšanām balstītai ekonomikai. ➤

JAUNAS PRASMES JAUNAJAI PAAUDZEI

Projekta *NewGenerationSkills* Donavas reģionā īstenotāji apņēmas izmantot jauniešu potenciālu biznesa un sociālajām inovācijām, nodrošinot viņus ar prasmēm, kas nepieciešamas, lai kļūtu par pārmaiņu īstenotājiem to vietējās kopienās.

Sākot vietējā līmenī, projekta mērķis ir radīt un izveidot rosinošu vidi, kurā jaunieši var pārvērst savas inovatīvās idejas par uzņēmumiem ar augstu sociālo pievienoto vērtību. Tajā tika uzlabots sadarbības mehānisms, lai attīstītu inovatīvas vietējā atbalsta shēmas tādu inovāciju laboratoriju veidā, kas savienotas starptautiskā tīklā. Caurvītā inovācija un atbalsts gados jaunajiem uzņēmējiem sekmēs plašas mazināšanu starp izglītību un jaunās paaudzes prasmēm, kas nepieciešamas, lai orientētos mainīgajā darba vidē.

Tiek cerēts, ka šis uz jauniešiem orientētais atbalsta process gala rezultātā novedīs pie labākiem ekonomikas rādītājiem, zemākas intelektuālā darbaspēka emigrācijas un tas pozitīvi ietekmēs vietējās darba/dzīves vides kvalitāti.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/newgenerationskills>

30 gadu garumā *Interreg* un sadarbības politika ir meklējušas risinājumus jauniešiem. Strādājot kopā, veidojot partnerības un daloties ar zināšanām, lai uzlabotu izglītības un prasmju līmeni, *Interreg* ir palīdzējis nodrošināt darba iespējas jauniešiem, veicinot jauniešu mobilitāti ar pārrobežu stažēšanās iespējām un sadarbību starp izglītības iestādēm.

Viens konkrēts piemērs ir Vācijas un Dānijas pārrobežu projekts "BELT", ar kuru tika paaugstinātas jauniešu spējas strādāt un mācīties abās robežas pusēs, tādējādi paaugstinot to nodarbinātību. Citviet vairāk kā 1000 stažieru piedalījās projektā "euregio-Xperience", lai iepazītu nākotnes darba iespējas Vācijas–Nīderlandes pierobežas reģiona darba tirgū.

Interreg sekmē transnacionālos tīklus, lai palīdzētu jauniešiem uzņēmējiem uzlabot savas prasmes. Donavas reģionā projektā "NewGenerationSkills" galvenā uzmanība tika pievērsta

jauniešu neizmantotā potenciāla atklāšanai un rosinošas vides izveidei, kurā pārvērst viņu inovatīvās idejas realitātē (skatīt lodziņu). *Interreg* arī izglīto jauniešus, uzlabojot viņu informētību par globālo sasilšanu.

Ar Ungārijas un Serbijas projektu "Youth-together" jauniešiem tika sniegta palīdzība, lai pielāgotos ilgtspējīgākam dzīvesveidam. Ar *Interreg* tiek veidota uzticēšanās pārrobežu mērogā, veidojot kopīgus sabiedriskos pakalpojumus, kas viegli pieejami jauniešiem. Piemēram, jaunieši Francijā un Spānijā var izmantot piekļuvi tai pašai medicīnas aprūpei Serdānijas slimnīcā – pirmajā pārrobežu veselības aprūpes iestādē Eiropā (skatīt lodziņu).

Kopienas izjūta sāk attīstīties mazotnē. Pateicoties 2017. gadā aizsāktajai *Interreg Volunteer Youth (IVY)*, apmēram 400 brīvprātīgo vecumā no 18 līdz 30 gadiem ir

LABĀKA APRŪPE GADOS JAUNIEM PACIENTIEM PIRENEJOS

Ar ES finansētu projektu ir uzlabota piekļuve veselības aprūpei bērniem, kuri dzīvo Austrumpirenejos, palīdzot nodrošināt mazajiem pacientiem labāko aprūpi šajā kalnainajā, attāļajā, lauku un pārrobežas reģionā starp Franciju un Spāniju.

Serdānijas Pediatrijas centrs deva uzdevumu profesionāļu komandai izstrādāt stratēģijas, lai nodrošinātu optimālu stacionāro un ambulatoro pacientu veselības aprūpi, apvienojot resursus un pieredzi un izveidojot partnerību, lai racionalizētu izmaksas.

Projekta rezultātā izveidotais centrs, kas darbojas kā bezpeļņas organizācija, ir atvērts bērniem un pusaudžiem no dzimšanas līdz 17 gadu vecumam. Tajā tiek piedāvāti individuāli ārstēšanas plāni un diennakts medicīnas aprūpe, savukārt eksperti – ārsti, dietologi un terapeiti – palīdz pacientiem un viņu vecākiem iemācīties, kā pielāgoties un optimāli sadzīvot ar diagnozēm.

<http://pediatrie-occitanie.alefpa.asso.fr/>

piedalījušies sadarbības programmās un projektos. IVY ir arī daļa no Eiropas Solidaritātes korpusa, kas sniedz brīvprātīgā darba, stažēšanās un darba iespējas savā valstī un ārvalstīs. >

DIENVIDBALTIJAS JAUNIEŠU PAMATGRUPU TĪKLS

Vietējā un starptautiskā līmenī ir atzīts, ka ļoti svarīga ir jauniešu līdzdalība demokrātiskos procesos. Taču progress praktiskās īstenošanas jomā ir bijis lēns. Jauniešu līdzdalība demokrātiskos procesos joprojām ir maznozīmīga. Ar *Interreg* projektu "SB YCGN" tiek paaugstināta vietējo pārobežu dalībnieku spēja iesaistīt gados jaunus pilsoņus lēmumu pieņemšanas procesos, tādējādi stiprinot to līdzdalību demokrātijā. Tā kā jauniešu iesaiste politiskos procesos ir problēma pārobežu mērogā, projekta mērķis ir paaugstināt iesaistīto dalībnieku pārobežu kompetenci, lai stiprinātu Eiropas integrāciju, iesaistot pilsoņus, iestādes, politiskās un sociālās grupas partnervalstīs. Pateicoties *Interreg*, gados jauni pilsoņi var iegūt līdzdalības demokrātijas pieredzi ne vien savā valstī, bet arī mācīties izprast labāk to kaimiņvalstis.

<https://southbaltic.eu/-/sb-ycgn>

Zaļa un klimata ziņā neitrāla Eiropa

Lai gan robežas ir tikušas izveidotas piederības sajūtai un kopīgai identitātei, tas neattur floru un faunu no robežu šķērsošanas. Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums un kopīgu resursu pārmērīga izmantošana nepazīst valstu robežas. Lai saglabātu mūsu ekosistēmas nākamajām paaudzēm, *Interreg* ir veicinājis sadarbību vides jautājumos jau vairāk nekā 30 gadus.

Ar projektu "LOS_DAMA!" (skatīt lodziņu) ir saglabātas brīvības zonas, izveidojot pilsētu tīklu ES Alpu reģionā, kas aptver Austriju, Franciju, Vāciju, Itāliju un Slovēniju. Pateicoties šim projektam, jaunais Alpu pilsētu tīkls atdzīvinās būtiskas zaļās teritorijas. Eiropas Komisija pavisam nesen prezentēja Zaļo kursu kā Eiropas jauno izaugsmes stratēģiju ar mērķi

izveidot oglekļa ziņā neitrālu Eiropu līdz 2050. gadam. Viena lieta ir pilnīgi skaidra: zaļa un klimata ziņā neitrāla Eiropa ir sasniedzama vienīgi sadarbojoties. Par to iestājas *Interreg*, un to tā ir darījusi pēdējo 30 gadu laikā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/factsheet/interreg30_en.pdf

<https://interreg.eu/about-interreg/>

AIZSARGĀJOT TERITORIJAS, SAVIENOJOT IEDZĪVOTĀJUS

Alpu pilsētu reģionos notiek koordinēti centieni cīnīties ar pilsētu teritoriju izplešanos, ko radījusi bezprecedenta pilsētu izaugsme, un aizsargāt apdraudētās zaļās zonas un ainavu teritorijas pilsētās un to apkārtnē. Tiek zaudētas atpūtas un lauksaimniecības teritorijas, iznīcinātas būtiskas dzīvnieku dzīvotnes un purvi var izsīkt, kas viss kopā veicina klimata pārmaiņas.

Ar ES finansēto projektu "LOS_DAMA!" tiek pulcinātas pilsētu un reģionu ieinteresētās puses, lai aizsargātu dzīvošanai piemērotas atklātas vietas un savienotu cilvēkus un zaļās zonas visā reģionā. Mērķis ir paaugstināt iedzīvotāju informētību par piepilsētu teritoriju, kas nereti ir lauksaimniecības teritorijas, aizsardzības un pārvaldības nozīmīgumu Alpu lielpilsētu teritorijās un to tuvumā.

Projekta ietvaros tiek izstrādāts metožu komplekts, lai sekmētu kopēju plānu īstenošanu piepilsētu teritoriju aizsardzībai un pārvaldībai ilgtspējīgā veidā, kā arī vairākas visaptverošas pieejas ainavu aspektā.

Tā ietvaros ir nodibināts arī Alpu lielpilsētu tīkls, kas ir pilsētu un lielpilsētu iestāžu koalīcija, kas ir apņēmusies strādāt ar ieinteresētajām pusēm, lai paplašinātu zaļās teritorijas un attīstītu videi nekaitīgu infrastruktūru.

https://www.alpine-space.eu/projects/los_dama/en/home

VESELĪGĀKU, GĀJĒJIEM DRAUDZĪGĀKU PILSĒTU IZVEIDE

Ar projektu *CityWalk* 10 pilsētām Donavas reģionā tiek sniegta palīdzība piesārņojuma, trokšņa un sastrēgumu mazināšanā, uzlabojot apstākļus gājējiem un veicinot videi draudzīgu mobilitāti.

Partnerpilsētās tiek īstenoti neliela mēroga izmēģinājuma pasākumi, lai uzlabotu to caurejamību, kas tiek darīts paralēli politikas priekšlikumu izstrādei. Lai gan galvenais uzsvars tiek likts un pārvietojas kājām, projektam ir visaptveroša pieeja, lai palielinātu mobilitāti pilsētās, meklējot iespējas, kā efektīvi kombinēt sabiedrisko un privāto transportu.

Pārmaiņas, kas veicina pārvietojanos kājām, var ietvert ielu pārplānošanu, dodot priekšroku gājējiem nevis automobiļiem. Tika izvērtēti saudzējoši pasākumi, lai mudinātu iedzīvotājus atstāt automobiļus mājās, piemēram, informēšanas aktivitātes, lai popularizētu iešanu kājām un tās labvēlīgo ietekmi uz veselību.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/citywalk>

INTERREG 30. DZIMŠANAS DIENA TIEK SVINĒTA AR JAUNU APLĀDI “ŠĪ IR EIROPA”

Jaunā *Interreg* aplāde “Šī ir Eiropa” piedāvā tādu parastu eiropiešu personīgus stāstus, kuru dzīves ir izmainījusi pārrobežu sadarbība.

Šajā stāstu virknē žurnāliste Šahida Bari (*Shahidha Bari*) aizved jūs ceļojumā pa visu Eiropu – no Baltijas jūras līdz Baleāru salām un vēl tālāk.

Pirmajā epizodē jūs varat noklausīties, kā *Interreg* kopiena veido zaļāku Eiropu. Šahida Bari ar velosipēdu dodas izbraucienā pa Stefena Nocona (*Steffen Nozon*) dzimto pilsētu Ros-toku Ziemeļvācijā. Stefens, kurš ir dedzīgs riteņbraucējs, ir mobilitātes pārvaldnieks, kurš pārveido teritoriju savā apkārtnē par zaļām “dzīvojamām ielām” bez automobiļiem.

Pirmā epizode ir pieejama visās platformās: skatīt <https://this-is-europe.simplecast.com/>

Interreg projektu uzlabošana ar Eiropas Biznesa atbalsta tīkla instrumentiem un pakalpojumiem

Eiropas Biznesa atbalsta tīkls (*EEN*) ir pasaulē lielākais atbalsta tīkls maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Tajā ir vairāk nekā 600 dalībnieku, kas labi pazīstami savās reģionāla/

valsts mēroga uzņēmumu un inovāciju ekosistēmās, piemēram, reģionālās attīstības aģentūras, rūpniecības un tirdzniecības kameras, pētniecības organizācijas, universitātes, tirdzniecības organizācijas un ieguldījumus veicinošas un investīciju bankas. *EEN*, kas aktīvi darbojas vairāk nekā 60 valstīs, piedāvā reģioniem interesantu pakalpojumu, lai atbalstītu to MVU internacionalizāciju.

Vīsu *EEN* pakalpojumu klāstu, kas bez maksas ir pieejams MVU, var sagrupēt trijās kategorijās: uzņēmumu konsultāciju pakalpojumi, tostarp konsultācijas par piekļuvi finansējumam, internacionalizācijas/partnerības pakalpojumi un inovācijas pakalpojumi. Vairums to tiem tiek līdzfinansēti no programmas *COSME*, kas no 2021. gada ietilps Vienotā tirgus programmā jaunās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros.

Tajā pašā laikā inovācijas pakalpojumi, piemēram, inovāciju pārvaldības spēju veidošana un nozīmīgākie kontu pārvaldības pakalpojumi MVU instrumenta / Eiropas Inovācijas padomes (*EIC*) izmēģinājuma projektu finansējuma saņēmējiem, tiek līdzfinansēti ar *Apvārsnis 2020*.

Pieejamie instrumenti

EEN instrumenti un pakalpojumi piedāvā lielu potenciālu sinerģiju veidošanai, sākot no transnacionāla *S3* uzņēmējdarbības prasmju atklāšanas procesa līdz atbilstošu instrumentu un konsultāciju pakalpojumu iestrādei *Interreg* projektos, lai sekmētu to veiksmīgu īstenošanu. Tālāk esošie piemēri demonstrē to sasniegumus nesen īstenotos projektos.

Ar *Interreg* Alpu reģiona projektu “*S3-4AlpClusters*”¹ Alpu reģionā tika ieviests transnacionāls uzņēmējdarbības prasmju atklāšanas process. Projektā tika izmantotas lietišķās saiknes, ko Veneto Innovazione un Business Upper Austria izveidojuši *EEN* aktivitātēs, organizējot starpreģionu darbseminārus rīcības izstrādei, lai definētu turpmākās transformējošās darbības “viedās pārtikas ekosistēmā”.

Interreg Francijas un Šveices projekts “*Innovarc*”² apvienoja 250 uzņēmumu un pētniecisku organizāciju Juras kalnu reģionā pie Francijas–Šveices robežas, lai palielinātu pārrobežu sadarbību inovatīvos projektos. Komanda sniedza dažādus konsultāciju pakalpojumus par piekļuvi finansējumam, inovāciju pārvaldību un internacionalizāciju.

1) <https://www.alpine-space.eu/projects/s3-4alpclusters/en/home>

2) <http://www.innovarc.eu/innovarc/presentation-du-projet>

Ungārijas Ģēras-Mosonas-Sopronas reģiona Tirdzniecības un rūpniecības kamera ir vadošais partneris *Interreg* Austrijas un Ungārijas projektā “Smart-up”³, kura mērķis ir palielināt pārrobežu sadarbību uzņēmējdarbības un inovācijas jomā starp jaunuzņēmumiem pierobežas reģionos.

Projektiem “AmiCE”⁴ un “KETGATE”⁵ abiem līdzfinansējumu nodrošina no *Interreg* Centrāleiropas prioritātes inovācijas un zināšanu attīstībai. “AmiCE” palīdz MVU ieviest modernas ražošanas tehnoloģijas, konkrēti 3D drukāšanu. “KETGATE” savieno uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas un tehnoloģiju organizācijas no astoņām Centrāleiropas valstīm, no kurām piecās atrodas *EEN* komandas. Mērķis ir sekmēt MVU pārrobežu piekļuvi modernākajām tehnoloģiju infrastruktūrām progresīvu materiālu, fotonikas, mikro un nano elektronikas transporta, veselības un pārtikas nozarēs.

Ar *Interreg* Ziemeļrietumeiropas projektu “Boost4Health”⁶ tika attīstīti finansiāla un nefinansiāla atbalsta pakalpojumi MVU internacionalizācijai dzīvības zinātņu un medicīnas tehnoloģiju jomās.

Veneto Innovazione ir dalībnieks Itālijas *EEN* sadraudzības organizāciju Eiropas konsorciā, kas aptver Veneto, Friuli-Venēcijas-Džūlijas un Trentino-Alto-Adidžes reģionus. *EEN* instrumentu atbalstītais uzņēmējdarbības pārneses projekts sekmēja pārrobežu uzņēmējdarbības pārnesi un potenciālo pārdevēju un pircēju atbilstību. ■

3) <https://www.interreg-athu.eu/en/smartup>

4) <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/AMiCE.html>

5) <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/KETGATE.html>

6) <https://www.boost4health.eu>

Administratīvo spēju veidošana laika periodam pēc 2020. gada

Kostas Raftopoulos (*Kostas Raftopoulos*), **Administratīvo spēju veidošanas izmēģinājuma projekta komandas līderis Grieķijas vadošajā iestādē, skaidro labas pārvaldības un spēju veidošanas nozīmi kohēzijas politikā.**

Pastāstiet mums, kādēļ jūs nolēmāt pievienoties izmēģinājuma projektam attiecībā uz administratīvo spēju veidošanu 2021.–2027. gadā?

Mēs nolēmām piedalīties šajā projektā, jo vadošā iestāde piedzīvoja lielu šoku 2015. gadā – pēc tam, kad tika apvienotas trīs vadošās iestādes, kas pirms tam pārvaldīja trīs atšķirīgas programmas – autoceļu, dzelzceļu un vides aizsardzības. Jau no paša sākuma mēs apzinājāmies, ka nekavējoties ir jārikojas, lai homogenizētu savu darbību attiecībā uz sistēmām un cilvēkiem. Mēs

sākām ar informācijas sistēmām, aizviejot sadrumstalotās sistēmas ar jaunu vienotu dokumentu pārvaldības sistēmu. Tad mēs virzījāmies tālāk, izveidojot daudzfunkcionālas komandas, lai identificētu nevienmērīguma avotus un izplatītu paraugpraksi kādreizējās trijās struktūrās.

Līdz ar to, kad mēs uzzinājām par Komisijas iniciatīvu, mēs jau bijām pārliecinājuši paši sevi un mūsu politisko vadību par nepieciešamību palielināt administratīvās spējas, jo īpaši nākamajam periodam. Manuprāt, dalība šajā izmēģinājuma projektā paātrināja to procesu, ko mēs sākām ieviest no 2015. gada. Bez šī projekta attīstība būtu bijusi daudz lēnāka un sadrumstalotāka.

Kādi ir noderīgākie un novatoriskākie elementi?

Pirmkārt, šis izmēģinājuma projekts ir lieliska iespēja, lai gūtu jaunu skatījumu uz to, kas tiek uzskatīts par pašsaprotamu.

Spiediens, ko izjūtam, veicot ikdienas pienākumus, un īsie termiņi liek mums atlikt administratīvo spēju veidošanu uz rītdienu. Taču pasaule mainās un mums uz to ir jāreaģē. Kādreiz izveidotās struktūras un spējas var izrādīties neatbilstošas, ja vien mēs neveicam ieguldījumus to pārskatīšanā un atjaunošanā.

Otrkārt, sadarbība ar Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO) pati par sevi ir ļoti noderīga pieredze. Darbsemināru un interviju organizēšana, lai ieklausītos tajā, ko mūsu būtiskas funkcijas veicošais personāls, finansējuma saņēmēji un citas ieinteresētās personas ierosina nākotnei, var šķist triviāla atsevišķām privātām organizācijām, taču Grieķijas valsts pārvaldei (un, manuprāt, daudzu valstu valsts pārvaldei) tas ir patiešām novatoriski.

Treškārt, lai īstenotu ceļvedi, mēs izveidojām brīvprātīgas īstenošanas komandas ar visu nodaļu un nozaru pārstāvjiem

tādu atbildīgo kolēģu vadībā, kuri ir pierādījuši savas spējas, taču līdz šim viņiem ir trūcis iespēju tās izmantot. Mūsu sadarbība ar ESAO komandu tiks pagarināta, lai īstenotu konkrētus pasākumus. Tas nozīmē, ka īstenošanas komandas varēs tiešā veidā strādāt ar ESAO, kā arī ar Cilvēkresursu nodaļu, kas ir aģentūra ārpus vadošās iestādes, starpniekiestādēm, finansējuma saņēmējiem un valsts koordinējošo iestādi utt. Citiem vārdiem sakot, tiks atvērti daudzi komunikācijas kanāli, lai apmainītos ar paraugpraksi un zināšanām un turpinātu attīstīt komandas darba kultūru.

Kāda ir jūsu kolēģu reakcija un iesaistes līmenis?

Kad organizējām savu pirmo semināru Atēnās ar vairāk nekā 100 dalībniekiem, kuri pārstāvēja apmēram 40 ieinteresētās puses, ESAO komanda man vaicāja: "Kādēļ šie cilvēki ir tik pilni entuziasma?" Cilvēkiem bija iespēja runāt, tikties ar kolēģiem no visas Grieķijas un apmainīties ar pieredzi, ierosinājumiem un bažām. Un šis entuziasms joprojām nav zudis īstenošanas laikā. Patiesībā, komandas, kas sadarbosies ar ESAO no 2020. gada maija, gaidīja ar tādu nepacietību, ka sāka gatavot materiālus jau trīs mēnešus pirms ESAO pirmās Atēnās paredzētās misijas.

Kādas ir jūsu nākotnes cerības un vai šis darbs palīdzēs labāk pārvaldīt nākotnes kohēzijas politikas ieguldījumus?

Četrus gadus pēc apvienošanās un 18 mēnešus pēc pievienošanās šim projektam mēs tagad jūtamies daudz pārliecinātāki par to, ka mūsu organizācija būs labi sagatavojusies nākamajam plānošanas periodam. Mūsu ceļvedī ir ietverti 19 pasākumi, no kuriem 11 ir saistīti ar iekšējiem personāla jautājumiem, 6 attiecas uz attiecībām ar mūsu ieinteresētajām pusēm un finansējuma saņēmējiem, 2 ir attiecībā uz cīņu ar birokrātiju un komunikācijas kanālu ar revīzijas iestādi, sertificēšanas iestādi un valsts koordinējošo iestādi. Es esmu pārliecināts, ka lasītāji (jo sevišķi tie, kuri strādā ES fondu pārvaldīšanas sistēmā) pilnībā izprot iepriekš minēto pasākumu būtiskumu administratīvo spēju veidošanā.

Vai jūs ieteiktu saviem kolēģiem citās vadošajās iestādēs ieguldīt ceļvežu izstrādē administratīvo spēju veidošanai?

Mums ir bijušas vairākas iespējas diskutēt ar kolēģiem no Bulgārijas, Horvātijas, Polijas un Spānijas par galvenajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras vadošās

iestādes, un ir acīmredzams, ka gandrīz puse no tiem ir kopīgi. Taču ir katram konkrētam gadījumam raksturīgas problēmas, kas ir jānosaka un jārisina. Manuprāt, sistēmiska pieeja, piemēram, tāda kā ESAO metodoloģija, garantē, ka ikvienā ceļvedī ir ietvertas tās darbības, kas visvairāk nepieciešamas administratīvo spēju palielināšanai katrā konkrētā gadījumā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Kopsavilkuma ziņojums par apvienotās izmēģinājuma iniciatīvas I fāzi:

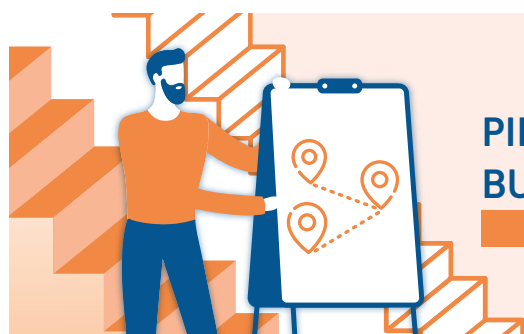
<https://europa.eu/!Gq44bp>

Laba pārvaldība un administratīvās spējas – jauns datu stāsts:

<https://europa.eu/!uM83XJ>

Praktisku instrumentu kopums – ceļveži administratīvo spēju veidošanai:

<https://europa.eu/!dv43qF>

PILOT ON GOOD GOVERNANCE AND CAPACITY BUILDING FOR COHESION POLICY

- PILOT ACTION IN COOPERATION WITH THE OECD -

Atpalikušo reģionu iniciatīvā izmantota jauna pieeja ES projektu īstenošanai

Ziņojumā “Ekonomiskie izaicinājumi atpalikušajos reģionos”, kuru 2017. gadā kopā publicēja Eiropas Komisija un Pasaules Banka, tiek analizēti galvenie izaicinājumi, ar kuriem sastopas šādi reģioni, un ierosinātas stratēģijas un politikas nostādnes to ilgtermiņa izaugsmes un konkurētspējas atdzīvināšanai un uzturēšanai. Ar to tika bruģēts ceļš Atpalikušo reģionu iniciatīvai – praktiskas tehniskās palīdzības programmai, kuras mērķis ir identificēt konkurētspējas barjeras un uzlabot kohēzijas politikas fondu rezultātus atlasītos zemu ienākumu reģionos visā ES.

Ziņojumā tiek arī secināts, ka šādos reģionos ir nepieciešami ieguldījumi un atbalsts, lai turpinātos pašreizējās tendences, kas liecina par pakāpenisku situācijas uzlabošanas attiecībā uz spēju līmeni, inovācijas aktivitāti, kapitālu un darba produktivitāti, lai nenotiktu stagnācija vai kritums. Polija un Rumānija bija pirmās valstis, kur tika izmēģināta Atpalikušo reģionu iniciatīva (*CuRI*), tām sekoja Horvātija un Slovākija.

CuRI, ko kopīgiem spēkiem īsteno atbilstošas valstu un reģionu iestādes, Komisija un Pasaules Banka, sniedz zināšanas virknei zemu ienākumu reģionu. Zemu ienākumu reģioni aptver visus reģionus, kuros IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa ir zemāks par 50% no ES vidējā. ES Kopīgais pētniecības centrs piedalījās šīs iniciatīvas izmēģinājuma fāzes īstenošanā Rumānijā.

Atbalsts tiek sniegts plašā politikas nozaru gammā: no lietpratīgās specializācijas stratēģijām un uzņēmējdarbības atbalsta līdz telpiskajai plānošanai, pētījumu komercializācijai un

profesionālajai izglītībai un apmācībai. Palīdzība tiek pielāgota katras iesaistītās valsts un reģiona vajadzībām, papildinot esošās stratēģijas un programmas. Šīs iniciatīvas mērķis ir arī reaģēt uz politikas ieteikumiem strukturālo problēmu analizē Eiropas pusgada ietvaros.

Praktiska pieeja

CuRI mērķis ir sasniegt praktiskus rezultātus, kas varētu paātrināt strukturālo reformu gaitu atlasītās politikas jomās tā vietā lai vienkārši sniegtu rekomendācijas. Tās sniedz politiska, juridiska un administratīva rakstura ieteikumus apvienojumā ar spēcīgu spēju veidošanu un projektu izstrādi, lai palīdzētu reģioniem uzlabot produktivitāti un konkurētspēju. Tās arī nodrošina jaunas iespējas kohēzijas politikas īstenošanai, ieguldījumu prioritātēm un administratīvajām procedūrām.

Ar šo iniciatīvu izveidotais sadarbības modelis virzās uz priekšu, lai novērstu tos problemātiskos posmus, kas parasti kavē ES fondu līdzekļu īstenošanai. Ir pierādīts, ka, pateicoties *CuRI*, finansējums no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem tiek piešķirts ātrāk un efektīvāk. Tas ir palīdzējis uzlabot projektu atlases kritērijus un valsts atbalsta īstenošanas noteikumus, paaugstināt administratīvās spējas, uzlabot projektu sagatavošanu un novērtēšanu un veicināt plašāku sadarbību starp privāto un publisko sektoru.

CuRI ir arī sapludinātas vairākas inovatīvas pieejas. Piemēram, *TAIEX* salīdzinošā izvērtēšana tika izmantota, lai izpētītu un labāk pārzinātu līdzīgus projektus, kas īstenoti citās Eiropas valstīs.

Visbeidzot, tā sniedz unikālu darba vidi sadarbībai, kur valsts aģentūras, reģionāla un vietēja mēroga iestādes, Komisija, starptautiskas finanšu institūcijas un citi var dalīties ar savām stratēģiskajām un taktiskajām zināšanām ārpus organizāciju

un teritoriju robežām. Šīs tuvās attiecības palīdz risināt problēmas, kuras rada zināšanu sadrumstalotība un sarežģītība, kā arī vājas administratīvās spējas atsevišķās teritorijās, kur tiek izmantots ES finansējums.

Izmaiņu katalizators

Pēc *CuRI* iniciatīvas panākumiem citās valstīs tai pievienojās arī Prešovas reģions Slovēnijā, lai risinātu savas konkrētās problēmas. Darbs sākās ar mērķtiecīgām darbībām ekonomiskās izaugsmes stimulēšanai attāļajā Sninas pašvaldībā, tostarp palielinot tūrisma potenciālu Poloninas nacionālajā parkā. Ar citiem pasākumiem galvenā uzmanība tika pievērsta energoefektivitātes paaugstināšanai sabiedriskās ēkās un jaunas ģeogrāfisko datu platformas izveidei (skatīt lodziņu). Reģionā tika izstrādāta arī jauna pieeja profesionālās

izglītības, apmācības un vispārējās izglītības sistēmas stiprināšanai, nostiprinot saites starp vietējiem uzņēmumiem un vidusskolām.

Saskaņā ar Prešovas reģiona priekšsēdētāja Milana Majerska (*Milan Majersky*) teikto: "Starptautisko ekspertu sadarbība ar reģionu neapstājās pie analītiskiem dokumentiem – šis iniciatīva bija katalizators ļoti nepieciešamām pārmaiņām".

Pēc gada *CuRI* tika paplašināta uz kaimiņos esošo Banskas Bistrīcas reģionu. Šeit galvenā uzmanība tiek pievērsta ilgtspējīgas mobilitātes atbalstam un integrētu transporta sistēmu attīstīšanai, vietējo uzņēmumu pētniecības un izstrādes potenciāla attīstīšanai, kā arī vecu ļaužu sociālās aprūpes uzlabošanai. Sekojot kaimiņu paraugpraksi, šis reģions arī meklē veidus, kā panākt to, lai skolu beidzēju prasmes atbilstu vietējo darba devēju vajadzībām. ➤

“*Pasaules Bankai bija gods būt Eiropas Komisijas partnerim Atpalikušo reģionu iniciatīvā. Mēs īpaši augstu vērtējam sistemātisko pieredzes apmaiņu reāllaikā ar citiem reģioniem par strukturāliem šķēršļiem un dzīvotspējīgiem risinājumiem. Šī iniciatīva bija arī vienreizēja iespēja veicināt globālu mācīšanos par attīstības politiku, kuras pamatā ir konkrēta vieta, kuru mēs ceram izmantot nabadzīgāko valstu labā visā pasaulē.*”

Arups Benerji (*Arup Banerji*), Pasaules Bankas Eiropas Savienības valstu reģionālais direktors

PREŠOVĀ DARBU UZSĀK ĢEOGRĀFISKO DATU PORTĀLS

Prešovas reģionā tagad atrodas aktuālo ģeogrāfisko datu portāls, kurā iedzīvotājiem tiek nodrošināta publiski pieejama informācija. Kopā ar Pasaules Bankas ekspertiem izstrādātā Reģionālajā telpisko un atvērto datu platforma sniedz reģionam atbalstu analītiskajos un lēmumu pieņemšanas procesos.

Ikviens var brīvi izmantot portālu *GeoPresov* (<https://geopresovregion.sk>). Tajā tiek nodrošināta informācija par reģionālajiem un vietējiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpi, īpašumu, kultūras mantojumu, uzņēmējdarbību, neatliekamās palīdzības dienestiem un izglītību.

Datu ievadīšanai un portāla administrēšanai tika apmācīta vietējā komanda, savukārt mācību vizītē Breitaņā, Francijā, Prešovas pārstāvji apguva to, kā notiek ģeogrāfisko datu portāla darbības nodrošināšana un tā uzturēšana. Pateicoties portālam, citi reģionālās administrācijas politikas departamenti tiek nodrošināti ar integrētām datu kopām informētu lēmumu pieņemšanai par turpmākiem ieguldījumiem reģionā.

Gudri gājieni

Rumānijā *CuRI* pirmajā fāzē uzmanība tika pievērsta galvenokārt lietpratīgas specializācijas stratēģijām (*RIS3*) Ziemeļaustrumu un Ziemeļrietumu reģionos. Starp svarīgākajiem rezultātiem bija:

- visaptveroša pašreizējās situācijas analīze par *RIS3* izstrādi un īstenošanu;
- *RIS3* stratēģiju un rīcības plānu sagatavošana, pamatojoties uz uzņēmējdarbības prasmju atklāšanas procesiem;
- konkrētu *RIS3* pārvaldības struktūru izveide abos izmēģinājuma reģionos;
- efektīvu projektu plūsmu izveide.

Atspoguļojot šo pasākumu panākumus, vairāku lietpratīgas specializācijas stratēģijas projektu atbalstam abos reģionos tika novirzīti 50 miljoni EUR no valsts Reģionālās darbības programmas.

Šobrīd *CuRI* tiek paplašināta visos Rumānijas reģionos, galveno uzmanību pievēršot *RIS3*.

Lai saglabātu virzību un turpinātu sasniegt rezultātus, tika apvienoti līdzekļi no vairākām ES finansējuma programmām, ļaujot strauji nodrošināt finansējumu iniciatīvas rezultātu sasniegšanai.

Horvātija ir sākumstadijā, ieviešot pasākumus ar *CuRI* piecās austrumu župānijās: Vukovaras-Srijemas, Pozegas-Slavonijas, Osijekas-Baranjas, Slavonski Brodas-Posavinas un Viroviticās-Podravinas.

Prioritāte ir efektīvāku veidu atrašana ES strukturālo un investīciju fondu izmantošanai. Lai to panāktu, Horvātijas Reģionālās attīstības ministrija piedalās Pasaules Bankas vadītā projektā. Tā mērķis ir maksimāli palielināt ES finansējuma ietekmi pašreizējā budžeta izdevumu periodā, vienlaikus ieviešot stratēģisku pieeju izdevumiem periodā no 2021. gada līdz 2027. gadam. Tas varētu rosināt iniciatīvas vairākās jomās, tostarp lauksaimniecības, pārtikas un metāla apstrādes, izglītības, inovācijas, sociālās iekļaušanas, IKT, tūrisma un tiešo ārvalstu investīciju jomās.

PĒTĪJUMU KOMERCIALIZĀCIJA RUMĀNIJĀ

Rumānijas augstākās izglītības iestādēm un sabiedriskām pētniecības organizācijām ir nepieciešama palīdzība inovāciju laišanai tirgū. Izmantojot *CuRI*, tiek īstenoti pasākumi, lai veidotu spējas tehnoloģiju pārnesei un uzlabotu pētniecības

un izstrādes projektu tehnoloģiskās gatavības līmeni šajās organizācijās. Piemēram, tiek noskaidroti juridiskie jautājumi saistībā ar intelektuālo īpašumu. Uzmanības centrā ir arī valsts palīdzības noteikumu piemērošana saistībā ar publiskās pētniecības infrastruktūras izmantošanu komerciāliem mērķiem.

Mācību sesijās, kas tika organizētas ar pētnieciskajām komandām no diviem pirmajiem *CuRI* reģioniem (Ziemeļaustrumu un Ziemeļrietumu), tika identificēti projektu pieteikumi ar komerciālu potenciālu. Papildu 10 miljoni EUR no Reģionālās darbības programmas tika piešķirti, lai izvērstu valsts programmu, ar kuru tiks atbalstīti inovatīvi MVU, lai testētu un uzlabotu to ideju komerciālo dzīvotspēju (konceptijas pamatojumu).

Paredzams, ka nākotnē pētnieki saņems specializētas konsultācijas, kas palīdzēs viņiem pietuvināt projektus tirgum.

PĒTNIECĪBAS UN IZSTRĀDES POTENCIĀLA ATKLĀŠANA PRIEKŠKARPATOS

CuRI ietvaros attīstītais Priekškarpatu inovāciju centrs (*PCI*) palīdz reģionam stiprināt uzņēmējdarbības un zinātnes sadarbību un izmantot savus pētniecības un uzņēmējdarbības talantus. Tas sniedz piekļuvi zinātniekiem un inženieriem no trijām vietējām universitātēm augstākās kvalitātes pētniecības un izstrādes aprīkojumam un profesionālajām zināšanām.

PCI palīdz daudzsoļākajiem pētniecības un izstrādes projektiem realizēt savu tehnoloģisko un tirgus potenciālu. *PCI* pētnieki var nodarboties ar prototipu izstrādi, saņemot palīdzību no zinātniskās un komerciālās jomas ekspertiem. Centrs piedāvā arī komerciālus pētniecības un izstrādes pakalpojumus vietējiem uzņēmumiem un uzņēmējiem, kuriem ir nepieciešams papildu atbalsts savu ideju realizēšanai. *CuRI* darbības laikā zinātniskās infrastruktūras inventarizācija vietējās universitātēs palīdzēja uzņēmumiem labāk izprast, kā to izmantot komercsabiedrībās.

Turklāt tika organizēti vairāki izglītojoši braucieni uz Tulūzas Tehnoloģiju pārnese centru Francijā, Ālto Universitātes Dizaina fabriku Somijā un Lēvenas Katoļu universitāti Beļģijā, lai redzētu, kā citviet darbojas tehnoloģiju pārnese.

PCI ilgtermiņa mērķis ir izmantot Priekškarpatu pētniecības un izstrādes ekosistēmas potenciālu un uzlabot relatīvi zemo sadarbības līmeni starp vietējiem uzņēmumiem un universitātēm.

Citas *CuRI* prioritātes Horvātijā ietver spēju veidošanu vietējās un reģionu pašvaldībās un centieni apturēt iedzīvotāju skaita samazināšanos dažās austrumu župānijās, izveidojot darbvietas un sekmējot ekonomiku.

Domāšana ārpus rāmjiem

CuRI ieviešana šajās župānijās ir devusi vairākus ieguvumus. Papildu palīdzību un tehnisko atbalstu projektu sagatavošanā labi uzņēma vadošās iestādes un labuma guvēji no projektiem. Gūtās atziņas palīdzēs sagatavoties kohēzijas politikai pēc 2020. gada.

Saskaņā ar REGIO ĢD ģenerāldirektora Marka Lemetra (*Marc Lemaître*) teikto, *CuRI* ir ļāvusi īstenot radošu un inovatīvu pieeju politikas veidošanā un nodrošina telpu jaunu pieeju izmēģināšanai kohēzijas politikā, kas ir ārpus standarta vai parastajiem risinājumiem.

“Šajā sakarā ikvienam, kuru tas skar, ir nepieciešama liela atvērība, apņēmība un drosme domāt ārpus rāmjiem,” viņš skaidro. “Visveiksmīgākie izmēģinājuma projekti ir tie, kuri plašākajā iespējamā apmērā ir iestrādāti un īstenoti valsts vai reģionu programmās. Vispārīgāk runājot, *CuRI* ir apliecinājusi, ka mēs varam veiksmīgi pārvarēt šķēršļus ekonomiskajā un sociālajā attīstībā, īstenojot strukturālas reformas reģionālā un vietējā mērogā.”

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://europa.eu/!GW33Kn>

MEDIJU PROGRAMMA YOUTH4REGIONS

Piedāvājam vēl vienu rakstu, kurus iesniedzis jaunais žurnālists, kas piedalījās YOUTH4REGIONS blogu veidošanas konkursā.

Mediju programma *Youth4Regions* atbalsta nākamās reģionālajā politikā specializējušos žurnālistu paaudzes izaugsmi. Tā rosina šos jaunos eiropiešus iesaistīties komunikācijā par ES finansētiem projektiem.

PILSĒTU forums 2020: vietēja mēroga problēmām ir nepieciešami vietēja mēroga risinājumi

Iskra Cankova (*Iskra Tsankova*) izvēlas būtiskākos notikumus no PILSĒTU foruma Portu, Portugālē, ko viņa apmeklēja 2020. gada janvāra beigās.

Ilgspēja nozīmē radīt tikai nelielu kaitējumu videi vai neradīt no vispār, tādējādi nodrošinot nepārtrauktību ilgā laika periodā. Nesen notikušais PILSĒTU forums parādīja, kā pilsētas mainās šajā virzienā, pateicoties kohēzijas politikai.

Šoreiz pasākums, kas tiek organizēts reizi divos gados, notika Portu un to apmeklēja vairāk nekā 800 dalībnieku no visas Eiropas. Tomēr atrašanās šeit radīja sajūtu, ka esam daļa no kaut kā krietni lielāka – pasākuma, kas pulcējis cilvēkus no visas Eiropas, kurus vieno kopējs mērķis: uzturēt ekonomikas attīstību dalībvalstīs, vienlaikus apmierinot dažādu reģionu vajadzības.

Turklāt tā bija iespēja redzēt, kā Eiropas Komisija var labāk strādāt ar pilsētām attiecībā uz tādiem jautājumiem kā klimata pārmaiņas, digitalizācija un aprites ekonomika.

Dzimusi un augusi Bulgārijā, Sofijā, un strādājusi kā žurnāliste pēdējo divu gadu laikā, es pavisam noteikti atceros daudzas problēmas valstī, kurai laika gaitā ir bijusi nepieciešama attīstība.

Iskra Cankova (*Iskra Tsankova*) šobrīd studē Žurnālistikas un masu komunikācijas baka-laura programmā.

Pirms tam viņa ir darbojusies kā reportiere un šobrīd strādā kā plašsaziņas līdzekļu

analītiķe. Iskrai vienmēr ir bijusi interese par starptautiskajām attiecībām, precīzāk, par ES un tās īstenoto politiku.

Viena no tām ir ieguldījumu nepieciešamība integrētā infrastruktūrā un pilsētu transportā, kas ir jāpilnveido. Un tas nav paslīdzis garām nepamanīts Eiropas Komisijai.

PILSĒTU foruma laikā varēja redzēt vairākus projektu piemērus, kuri veiksmīgi īstenoti, pateicoties kohēzijas politikas un ES pilsētprogrammas finansējumam. Viens no tiem bija Sofijas integrētā pilsētas transporta otrā kārta, ar kuru tiek turpināti pirmajā kārtā sasniegtie rezultāti, tādējādi nodrošinot pilsētu ar videi nekaitīgu un rentablu integrētu pilsētas transporta

sistēmu. Tas parāda, kā Sofijas iedzīvotāju ikdienas problēma tika atzīta par ES prioritāti, un līdz ar to tai tika piešķirts finansējums.

Šo Sofijas vietēja mēroga problēmu var uzskatīt par piemēru tam, kā patiesībā darbojas kohēzijas politika un ES pilsētprogramma un kas ir būtiskākais iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai visās ES dalībvalstīs.

Piedaloties PILSĒTU forumā, Eiropas kohēzijas un reformu komisāre Elīza Ferreira (*Elisa Ferreira*) uzsvēra, ka vietēja mēroga problēmām ir nepieciešami vietēja mēroga risinājumi. Eiropas Savienība vēlētos izmantot mazāk sadrumstalotu un saskaņotāku pieeju. Ikvienai nākotnes stratēģijai ir jābūt galvenajam mērķim. Sofijas integrētā pilsētas transporta projekta mērķi ir ilgtspējīga multimodāla pilsētu mobilitāte, digitālie risinājumi un integrēta attīstība pilsētu teritorijās.

Saskaņā ar komisāres teikto, finansējumam ir tiešā veidā jānonāk pilsētās to reģionālajai attīstībai. Taču nozīmīgākais

aspekts nav vienīgi nauda – tā ir, kad tas kļūst par darbošos metodi, kas dod rezultātus. Un tieši to parādīja PILSĒTU forums 2020.

Ilgspēju var definēt arī kā procesu, kuram raksturīga sociālu un vides elementu izmantošana kopēju ideālu sasniegšanai. PILSĒTU foruma ideāls ir ar pilsētu palīdzību veidot ilgtspējīgu pilsētu nākotni. Reģionālā attīstība ir globālās attīstības pamatā, un tādi pasākumi kā šis ir būtisks solis ceļā uz ES dalībvalstu modernizēšanu, vienlaikus saglabājot būtisko – vidi un vēsturisko kultūru. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/cities_forum_pt/

Komisāre Elīza Ferreira (Elisa Ferreira) kopā ar paneļdiskusijas dalībniekiem RK priekšsēdētāju Karlu-Haincu Lambertu (Karl-Heinz Lambertz) un Eiropas Parlamenta deputātu Janu Olbrihtu (Jan Olbrycht) atbild uz auditorijas jautājumiem Pilsētu foruma 2020 laikā

Ungārija novirza līdzekļus godīgākai, viedākai nākotnei

Ungārijas parlaments, Budapešta

Ungārijai ir bagātīga ainava un daudzveidīgs kultūras mantojums. Aizsargājot šos raksturīgos elementus ar ES ieguldījumiem, kohēzijas finansējums tiks izmantots arī ar mērķi modernizēt valsts digitālo inovāciju un enerģētikas struktūru.

Ungārija ir Centrāleiropas valsts, kurai ir tikai sauszemes robežas. Valsts platība ir 93 011 kvadrātkilometri. Tā robežojas ar Rumāniju austrumos, Horvātiju un Slovēniju dienvidrietumos, Austriju rietumos un Slovākiju ziemeļos. Tā robežojas arī ar valstīm, kas nav ES valstis – Serbiju dienvidos un Ukrainu ziemeļaustrumos.

Valsts ģeogrāfiju nosaka divi galvenie ūdensceļi: Tisa un Donava. Dunántúl (Aizdonava) ir kalnains reģions Ungārijas rietumos, un tas ietver lielāko ezeru Centrāleiropā – Balatona ezeru. Ungārijas austrumos dominē Eiropas lielākās dabiskās zālaugu platības, Lielais Ungārijas līdzenums, bet ziemeļos – kalni. Ungārijas galvaspilsēta Budapešta atrodas Centrālungārijā.

Ungārijā ir 10 nacionālie parki un 35 aizsargājamo ainavu teritorijas. Tajā atrodas lielākā termālo ūdeņu alu sistēma pasaulē un otrs lielākais termālais ezers, kurā var peldēties. Ik gadu miljoniem tūristu plūst uz valsts slavenajiem SPA.

Tiek lēsts, ka 7 % no valsts 9,77 miljoniem iedzīvotāju ir romi. Šo kopienu, kas vēsturiski ir tikušas vajātas, integrācija ir gan Ungārijas, gan ES prioritāte.

Starp valsts galvenajām rūpniecības nozarēm ir lauksaimniecība un pārtikas pārstrāde, farmācija, mašīnbūve, autobūve, IKT un elektropreču ražošana. Citas nozīmīgas nozares ietver

vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, transportu un tūrismu. Valstij ir sava valūta, Ungārijas forints (HUF), taču šobrīd tā gatavojas pāriet uz euro.

Ungārijā ir uz eksportu orientēta ekonomika ar spēcīgu uzsvāru uz ārējo tirdzniecību. Iekšējā tirdzniecība ES iekšienē veido 82 % no Ungārijas eksporta, no kura gandrīz trešā daļa ir uz Vāciju.

Ungārijas IKP uz vienu iedzīvotāju pieauga par 57 % laikā no 2003. gada līdz 2017. gadam, un valsts veiksmīgi kontrolē bezdarba līmeni, kas ir 3,4 %, krietni zem ES vidējā līmeņa, kas 2019. gadā sastādīja 6,2 %.

Atšķirību mazināšana starp reģioniem

Visos reģionos, izņemot Centrālungāriju, IKP uz vienu iedzīvotāju ir zemāks par 75 % no ES vidējā, kas nozīmē to, ka dzīves līmenis ārpus Ungārijas lielākajām pilsētām ir zems salīdzinājumā ar pārējo ES. IKP un izaugsme sevišķi zemi ir valsts dienvidrietumos un austrumos.

Kopš 2013. gada vairāk nekā trešo daļu iedzīvotāju (34 %) apdraud nabadzības un sociālās atstumtības risks. Ir būtiski integrēt marginālās kopienas, piemēram, romus, un cīnīties ar teritoriālo nevienlīdzību valstī.

Kopš 2004. gada Ungārijā ir ieguldīti 55,2 miljardi EUR no Eiropas Strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem). Lielākā daļa no kohēzijas politikas finansējuma ir nonākusi mazāk attīstītajos reģionos. Vienlaikus Eiropas Strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi) ir tikuši izmantoti, lai radītu darbvietas un samazinātu atšķirības starp reģioniem.

Ir sagaidāms, ka līdz 2020. gadam vairāk nekā 280 000 personu – tajā skaitā mazkvalificētu un marginalizētu personu – gūs labumu no ESI fondu nodarbinātības iniciatīvām. Tiek cerēts, ka no sociālās attīstības programmām labumu gūs 7 000 migrantu un minoritāšu, tajā skaitā, romu.

Raugoties tālāk pēc 2020. gada, Ungārijas ekonomikai ir jāspēj pielāgoties globalizācijai un nodrošināt augstu iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Komisija ir aicinājusi Ungāriju ar ieguldījumu politiku pievērsties mazoglekļa tehnoloģijām enerģētikas un transporta jomās, pētniecībai un inovācijām, atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrai un enerģētikas un resursu efektīvākai izmantošanai.

Viedas un vidi saudzējošas iniciatīvas

Līdz šim Ungārija ir uzrādījusi vidējus rādītājus inovācijas jomā. Komisija ierosina piešķirt 35 % no valsts kohēzijas politikas budžeta 2021.–2027. gadā inovācijas un viedo pārmaiņu veicināšanai. Ar šo finansējumu tiks atbalstīta digitālo risinājumu ieviešana un attīstītas ar inovāciju saistītas prasmes. Palielinot novatorisku Ungārijas uzņēmumu skaitu, jaunus produktus un pakalpojumus var pārvērst lielāku skaitu pētījumu rezultātu.

Jau tiek uzlabots platjoslas pārklājums: Pateicoties ESI fondiem, kopš 2013. gada papildu 1 miljonom mājsaimniecību ir nodrošināta piekļuve platjoslas internetam. Īpaša uzmanība ir jāpievērš e-komercijai, jo ne valsts patērētāji, ne uzņēmumi neizmanto to pilnībā, un vairāk ieguldījumu ir jānovirza digitalizācijai.

Pašreizējā ekonomika ir relatīvi energoietilpīga, tādēļ ir svarīgi uzlabot efektivitāti un pāreju uz atjaunojamajiem enerģoresursiem. Komisija ierosina piešķirt 30 % no Ungārijas kohēzijas budžeta zaļāku risinājumu atbalstam, piemēram, novecojušo fosilā kurināmā boileru nomaiņai un ilgtspējīga un pieejama transporta veidu veicināšanai, piemēram, sabiedriskajam transportam, iekšzemes ūdensceļiem un tādiem aktīviem pārvietošanās veidiem kā riteņbraukšana un iešana kājām.

Valstī jau tiek pieliktas pūles, lai saglabātu tās bagāto dabas mantojumu un uzlabotu rezultātus vides jomā, taču ir nepieciešams turpmāks atbalsts. Uzlabojot sadarbības pasākumus ar kaimiņvalstīm, ir jāsauglabā vides resursi, jo sevišķi Ungārijas lielākajās upēs, vienlaikus arī veicinot attīstību sociālajā un kultūras jomā.

Kohēzijas finansējums turpinās nodrošināt plašākas iespējas nelabvēlīgā situācijā esošu iedzīvotāju grupām, piemēram, bērniem, marginalizētām romu kopienām un cilvēkiem ar invaliditāti. Komisija ierosina izmantot visaptverošāku pieeju teritoriālajai attīstībai un ieguldīt jaunus pasākumus aizspriedumu pārvarēšanai.

Ungārija atrodas izdevīgā pozīcijā, lai gūtu labumu no tās saitēm ar apkārt esošajām valstīm, izmantojot Donavas reģiona stratēģiju un pārrobežas *Interreg* projektus ar Serbiju. Lai gan vēsturiski Ungārija ir saistīta ar citām Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm, nākotnē tā tiks savienota ar globālo tirgu. ➤

Ungārijas uz pētījumiem balstītā farmācijas nozare ir galvenais dalībnieks progresa veicināšanai medicīnas un inovāciju jomā visā valstī

Drošs pamats Ungārijas vērienīgo plānu atbalstam

Ungārijas inovāciju un tehnoloģiju ministrs Láslo Palkovičš (*László Palkovics*) pievēršas nākamā plānošanas perioda perspektīvām, kura laikā valsts galvenais mērķis būs uzlabot tās ekonomisko un sociālo konkurētspēju.

Ko Ungārija cer sasniegt 2021.–2027. gada periodā? Un kuras ir nozīmīgākās ieguldījumu jomas šajā periodā?

Mēs balstāmies uz pašreizējā plānošanas perioda rezultātiem un pieredzi, paturot prātā pēdējo gadu laikā notikušās būtiskās izmaiņas Ungārijas ekonomikā un sociālajā jomā, kurās būtiska loma ir ES finansējumam.

Mūsu galvenie mērķi 2021.–2027. gada periodā ir paaugstināt Ungārijas konkurētspēju gan ekonomikas, gan sociālajā ziņā. Eiropai ar vērienu ir nepieciešams apjomīgs budžets.

Pamatojoties uz valdības stratēģiju, ir seši galvenie mērķi:

- paaugstināt Ungārijas MVU produktivitāti un inovācijas spēju, lai tie kļūtu par galvenajiem dalībniekiem starptautiskajā ekonomikas konkurencē;
- paaugstināt nodarbinātības rādītājus un uzlabot produktivitāti un darba apstākļus;

- veikt ieguldījumus tādā infrastruktūrā, kas īpaši veicina mūsu konkurētspēju;
- palielināt pārrobežu sadarbību ar kaimiņu reģioniem;
- piešķirt centrālo lomu pētniecībai, attīstībai un inovācijai;
- veicināt plašāku atjaunojamo energoresursu izmantošanu un pāreju uz videi nekaitīgāku mazoglekļa rūpniecību, kas ļauj ātrāk ieviest aprites ekonomiku, lai cīnītos ar klimata pārmaiņām.

Ko jūs uzskatāt par izaugsmes iespējām, kas palaistas garām līdz šim, un kā jūs pievērsīsieties tām un pastāvošajām atšķirībām starp reģioniem nākamajā periodā?

Ungārija ir īstenojusi veiksmīgu attīstības politiku 2014.–2020. gada periodā. Valdība izlietoja 60% līdzekļu konkurētspējas paaugstināšanai un MVU atbalstam, un rezultāti ir skaidri redzami: laikā no 2010. gada līdz 2018. gadam MVU produktivitāte Ungārijā auga straujāk

nekā pārējās Višegrādas grupas (V4) valstīs. Visdrīzāk, ka galvenais iemesls šim produktivitātes pieaugumam ir ieguldījumi no ES fondiem.

Tika ieviestas daudzas novatoriskas metodes. Tiek panākta droša projektu īstenošana, izmantojot jaunu sistēmu, kas dod projektu pieteicējiem lielāku elastīgumu, un tiem ir mazāk jāpaļaujas uz bankām. Tas, ka finanšu ķīlas nav obligātas, un iespēja veikt atliktu pašu ieguldījumu var palīdzēt vēl vairāk uzlabot pieteicēju likviditāti.

Ir vienkāršoti administratīvie pienākumi. Ir veiktas izmaiņas tiesību aktos, kas ietvēra 24 dažādus likumus, aizstājot tos ar vienu kopēju valdības dekrētu, vienlaikus mainot visas atbalsta sistēmas regulējumu.

Ungārija atrodas vadībā starp V4 valstīm ES finansējuma izmantošanas ziņā, jo jau ir apguvusi 43% no tās kopējās finanšu shēmas, kas ir virs ES vidējā (39%).

Lai gan Ungārijas izaugsmes temps ir viens no labākajiem ES, tā joprojām ir piektā vismazāk attīstītā dalībvalsts ar

“... laikā no 2010. gada līdz 2018. gadam MVU produktivitāte Ungārijā auga straujāk nekā pārējās V4 valstīs. Visdrīzāk, ka galvenais iemesls šim produktivitātes pieaugumam ir ieguldījumi no ES fondiem.”

attīstības rādītāju 69% apmērā no ES vidējā IKP uz vienu iedzīvotāju. Turklāt tā ir viena no divām dalībvalstīm, kur vairumā reģionu attīstības līmenis ir zemāks par 50% no ES vidējā. Šis ir viens no iemesliem, kādēļ mēs paliekam pie sava viedokļa, ka Eiropas Komisijas priekšlikums samazināt kohēzijas fonda 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas budžetu nav pieļaujams. Atšķirību samazināšana starp reģioniem ir liels uzdevums, kur mūsu mērķu sasniegšanai ir nepieciešami kompleksi attīstības pasākumi un ievērojami ieguldījumi.

Kādi ir valsts grūtākie uzdevumi attiecībā uz oglekļa ziņā neitrālu ekonomiku, tīru enerģiju un ilgtspējīgu transportu?

Valdības mērķis ir nodrošināt patērētājiem tīru un viedu enerģiju par pieejamu cenu. Turklāt tās galvenie mērķi ir energoapgādes drošības stiprināšana, enerģētikas nozares pārveide, lai tā kļūtu dabai draudzīgāka, un ekonomikas attīstībai būtisku inovācijas iespēju stimulēšana.

Tālāks mērķis ir ražot lielāko daļu elektrības Ungārijā no diviem avotiem: atomenerģijas un no atjaunojamajiem energoresursiem, galvenokārt saules elektrostacijās. Izmantojot gan saules enerģiju, gan atomenerģiju, līdz 2030. gadam

90% no Ungārijā saražotās elektrības būs bezoglekļa elektroenerģija. Līdz 2040. gadam elektroenerģijas imports Ungārijā samazināsies no pašreizējiem vidēji 30% līdz mazāk par 20%.

Turklāt mūsu mērķis ir līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju par 40% salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Mēs arī esam apņēmušies līdz 2030. gadam līdz vismaz 21% paaugstināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, kas šobrīd ir 14%, padarot centralizēto siltumapgādi videi nekaitīgāku un konkurētspējīgāku.

Transporta padarīšana videi draudzīgāka ir būtiska, lai sasniegtu mērķus klimata jomā. Ungārija rāda priekšzīmi reģionam elektriskās mobilitātes attīstībā ar 672 uzlādes vietām visā valstī un 14 000 zaļām numurzīmēm uz ceļiem.

Ko jūs domājat par Ungārijas ekonomikas sasniegtajiem rezultātiem un tās piesaisti starptautiskā kontekstā?

Kas attiecas uz rezultātiem inovācijas jomā, Eiropas Komisijas ikgadējā Eiropas inovācijas progresa ziņojumā Ungārija ir ierindota lejasdaļā starp valstīm, kas uzrāda vidējus rādītājus inovācijas jomā. Tai seko Rumānija, Bulgārija, Horvātija, Polija un Latvija. Šajā kategorijā atrodas visas V4 valstis.

Dažu pēdējo gadu laikā Ungārija ir piedzīvojusi strauju izaugsmi, IKP uz vienu iedzīvotāju 2018. gadā sasniedzot 70% no ES vidējā un ar vidējo izaugsmes tempu 4% gadā. Savā 2019. rudens prognozē Eiropas Komisija izteica prognozi, ka nominālā deficīta apjoms samazināsies no 2,3% no IKP 2018. gadā līdz 1,8% no IKP 2019. gadā. Šo uzlabojumu galvenokārt nosaka tas, ka kārtējie izdevumi ir mēreni salīdzinājumā ar IKP.

Visbeidzot, saskaņā ar jaunākajiem datiem, neto eksports pozitīvi ietekmēja IKP pieaugumu (2019. gada trešajā ceturksnī). Ieguldījumu paplašināšanās ir saistīta ar jaudas palielināšanos būvniecībā un pārstrādes rūpniecībā, vienlaikus var novērot arī turpmāku pozitīvu neto eksporta ietekmi uz IKP pieaugumu. ■

Vaduguns lāzerzinātnē

“Ekstrēmā gaismas infrastruktūra” (ELI) ir progresīvs projekts, ar kuru tiek popularizēta pētniecība valsts un Eiropas līmenī, izveidojot starptautiski atzītu pētniecisko infrastruktūru, kas ir atvērta speciālistiem no akadēmiskās un privātās zinātniskās vides, kā arī uzņēmējdarbības nozarei. 2006. gadā Eiropas stratēģiskajā forumā par pētniecības infrastruktūru tas tika atzīts par vienu no prioritārākajiem pētniecības infrastruktūras projektiem Eiropā. Projekts ir veicinājis intelektuālā darbaspēka emigrācijas novēršanu, paturot vietējos pētniekus, kuriem tiek piedāvātas prestižas darbvietas pētniecības jomā, un piesaistot ekspertus no citām valstīm.

**PROJEKTA
IZMAKSAS:
130 miljoni**

**ES FINANSĒJUMS:
120 miljoni EUR**

(100% ERAF)

ELI-ALPS projekta, kas ir Ungārijas pīlārs šajā Eiropas mēroga lāzeru infrastruktūrā, galīgais mērķis ir nodrošināt ES konkurētspēju un saglabāt Eiropas lāzeru zinātnes vadošo pozīciju, ieviešot modernākās pētniecības iespējas lāzeru jomā. Tādējādi ar šo projektu tiks panākts, ka Eiropa joprojām atradīsies vadošajās pozīcijās augsto tehnoloģiju pētniecības jomā.

Šis projekts arī parāda to, ko var sasniegt ar pārrobežu sadarbību, ELI pētniecības infrastruktūras būvniecībā iesaistoties Čehijai, Rumānijai un Ungārijai. ELI-ALPS projekta ietvaros Segedā tiks izveidots lāzeru pētniecības centrs, kur gaismas impulsi tiks ģenerēti dažās atosekundes desmitdaļās. Šie impulsi tiek izmantoti fundamentālo un lietišķo pētījumu jomā, un tie ir nepieciešami, lai novērotu elementārprocesus atomos un molekulās, kā arī lai atklātu gaismas mijiedarbību ar matēriju uz cietu vielu virsmas.

<https://www.eli-alps.hu/>

<https://europa.eu/!DG74NV>

Saules enerģijas paneļi darbina energoefektīvāti reģionos

**PROJEKTA
IZMAKSAS:
377 000 EUR**

**ES FINANSĒJUMS:
336 000 EUR**

(89% ERAF)

Pateicoties finansējumam gandrīz 365 000 EUR apjomā, Centrālā un Tisas reģiona ūdens resursu apsaimniekošanas direktorāts uzstādīja divas nelielas saules elektrostacijas objektā Tisa II Kiškērē un Ērfū sūkņu stacijas objektā Abādsalokā. Direktorāta pārziņā atrodas Ungārijas lielākā ūdens resursu apsaimniekošanas infrastruktūra, Kiškēres ūdenskrātuve (Tisa II). Hidroelektrostacijā, kas robežojas ar ūdenskrātuvi, ražo elektrību, un tā ietilpst valsts kritiskajā infrastruktūrā. Tādēļ objekta raita darbība ir būtiska. Saules elektrostacijas nodrošina nepārtrauktu abu objektu darbību pat ilgstošu elektropadeves pārtraukumu gadījumos. Īstenojot attīstības plānu, uz noliktavas jumta Kiškērē tika uzstādīti 529 polikristālu saules paneļi. Saražotās elektroenerģijas jauda ir pietiekama, lai nodrošinātu ikgadējo elektroenerģijas patēriņu aptuveni 60 līdz 70 mājsaimniecībām.

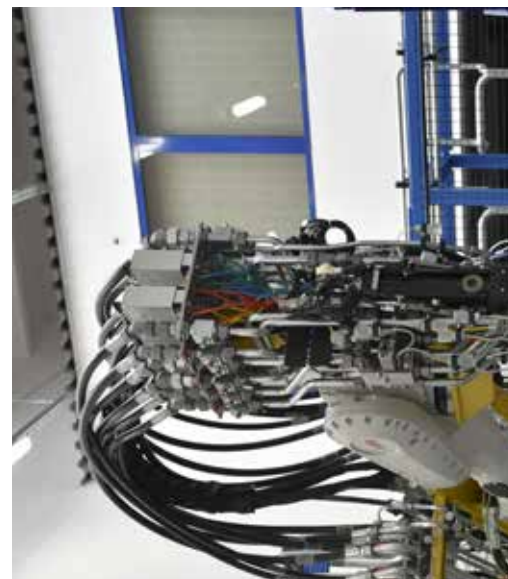
Abādsalokā Centrālā un Tisas reģiona ūdens resursu apsaimniekošanas direktorāts uzstādīja 286 saules paneļus ar saules bateriju akumulatoru tehnoloģiju. To jauda ir līdzvērtīga 30 līdz 40 mājsaimniecību ikgadējam patēriņam. Šis projekts palīdz reģionam palielināt no atjaunojamiem enerģijas resursiem nākušas enerģijas patēriņu un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju.

Izglītības un ražošanas nozares mācās kopā

Miškolcas Universitātes konsorcijs ar *BorsodChem*, *EMI* – valsts uzņēmumu kvalitātes kontrolei un inovācijai celtniecības un būvniecības jomā, *Robert Bosch Energy* un *Body Systems* un *Starters E-Components Generators Automotive Hungary* ir viens no astoņiem augstākās izglītības un ražošanas nozares sadarbības centriem Ungārijā.

Šiem centriem ir būtiska nozīme teritoriālās sadarbības veidošanā starp augstākās izglītības iestādēm un vietējām ražošanas nozares un uzņēmumu ieinteresētajām pusēm, lai stiprinātu Ungārijas pētniecības, attīstības un inovācijas nozari un jauninājumu saimniecisko izmantošanu. Partneriem no ražošanas nozares un uzņēmumu puses ir būtiska nozīme tajā, lai programmu izstrādē un kursu saturā tiktu atspoguļotas reālās ekonomikas vajadzības. Savukārt universitāte nodrošina tālākizglītību un apmācību nozares profesionāļiem.

Miškolcas Universitātes projekta “Augstākās izglītības un ražošanas nozares sadarbība – pētniecības infrastruktūras attīstība” izmaksas ir 17 miljoni EUR, no kuriem 14 miljoni EUR nāk no ES finansējuma. Centrs atbalsta reģiona ražošanas nozares attīstību, stiprinot pētniecības infrastruktūru moderno materiālu tehnoloģiju un viedās vadības un automatizācijas jomās. Tas apzinās ražošanas nozares partneru vajadzības pētniecības, attīstības un inovācijas jomā un attīstīs infrastruktūru zināšanu apmaiņai, lai apmierinātu šīs vajadzības. Projekta plāns nodrošina to, ka nākotnē vēl vairākiem partneriem būs iespēja pievienoties centram.

PROJEKTA
IZMAKSAS:
18 miljoni EUR

ES FINANSĒJUMS:
12 miljoni EUR

(83% ERAF)

<http://fiekprojekt.uni-miskolc.hu/> (tikai HU)

Mākslīgas nārstošanas vietas vietējām zivīm

Ar ES atbalstu *Balaton Fish Management Non-Profit Ltd* ir izveidojis un uztur mākslīgas nārstošanas vietas apdraudētajām zivju sugām Balatona ezerā. Ezera atjaunotā fauna nodrošina vietu arī saldūdens makšķerēšanai. Pamatprojekts ietver arī papildu pētnieciskās darbības, piemēram, vietējo sugu ģenētisko kartēšanu un gēnu bankas izveidi.

<http://balatonihal.hu/>

PROJEKTA
IZMAKSAS:
4 524 000 EUR

ES FINANSĒJUMS:
4 504 000 EUR

Pieredzes audzēšana precīzajā lauksaimniecībā

**PROJEKTA
IZMAKSAS:
6,5 miljoni EUR**

**ES FINANSĒJUMS:
2 miljoni EUR**

(56% ERAF)

KITE Agricultural Services kopā ar Debrecenas Universitāti un Balohas lauku saimniecību – lauksaimniecības nozares MVU – tika piešķirti 3,6 miljoni EUR tādas precīzās lauksaimniecības sistēmas izstrādei, kas būtu ilgtspējīga no ekonomikas viedokļa, vienkārši ieviešama praksē un palielinātu lauksaimnieku peļņu. Turklāt, projekta ietvaros tiks izveidota ekspertu zināšanu bāze un spējas sniegt personalizētas konsultācijas šajā jomā.

Projekta vadošais partneris *KITE* atbild par esošo precīzās lauksaimniecības tehnoloģiju uzlabošanu agronomijas un inženierijas jomās, nodrošinot uzticamus datu avotus un automatizētus datu apstrādes un analīzes procesus. Debrecenas Universitāte veic pētījumus par precīzo lauksaimniecību, pre-

cīzāk, par mēslojumu, un izstrādā apmācības metodoloģiju. Balohas lauku saimniecība nodrošina lauksaimniecības zemi, ekspertu zināšanas un aprīkojumu, kas tiek izmantots pētniecības un testēšanas procesos.

Līdz šim projekta ietvaros ir noteikta precīzās lauksaimniecības zinātniskā bāze (nosakot vairākus lauksaimnieciskos parametrus) un, pamatojoties uz empīriskiem pētījumiem, partneri ir salīdzinājuši tradicionālās un precīzās lauksaimniecības ietekmi uz kultūraugiem (kviešiem, kukurūzu, rapsi, saulespuķēm un sojas pupām). Izmantojot projekta rezultātus, pētnieki ir izstrādājuši apmācības metodoloģiskos materiālus.

Vides atjaunošana stimulē vietējo ekonomiku

Libakertas apkaimē Debrecenā ir veikta vides atjaunošana, lai atbalstītu rajona ekonomikas atveseļošanu. Videi un ģimenei draudzīga teritorijas atjaunošana ietvēra infrastruktūras attīstību, galveno uzmanību pievēršot dzīves apstākļiem un sabiedriskajai kārtībai, kā arī atbalstot vietējos uzņēmējus, lai stimulētu ekonomikas aktivitāti Libakertā. Ar šo projektu tiek sekmēta lielāka mērķa – ekonomikas attīstības reģionā – sasniegšana, noturot gados jaunus vietējos iedzīvotājus un nodrošinot tiem labākus dzīves apstākļus un izglītības / darba vietu kvalitāti.

Libakerta kādreiz bija slikti uzturēta un novecojoša teritorija Debrecenā. Taču ar šo projektu tika uzlabota piekļuve šim rajonam ar gājējiem paredzētās zonas un auto novietošanas iespēju attīstīšanu. Turklāt, vietējā bibliotēka organizē darbseminārus un seminārus visiem vietējiem iedzīvotājiem, piemēram, par videi draudzīgu praksi, cilvēkresursu attīstību, vietējo identitāti un sabiedrisko kārtību.

**PROJEKTA
IZMAKSAS:
710 000 EUR**

**ES FINANSĒJUMS:
630 000 EUR**

(88% ERAF)

Projekta ietvaros tika renovēti vietējie parki, spēļu un sporta laukumi un uzstādītas novērošanas kameras. No atkritumiem tika attīrītas zaļās zonas parkos, tika iestādīti jauni koki un krūmi, tika uzstādīti jauni soliņi un dzeramā ūdens strūklakas.

Segedā tiek veidots ilgtspējīgs pilsētas transports

Šis ilgtspējīgā sabiedriskā transporta projekts saņēma 3,3 miljonus EUR ES finansējuma, lai uzlabotu vietējo sabiedrisko transportu reģionā un lai rosinātu Segedas iedzīvotājus izvēlēties šo videi nekaitīgāka transporta veidu. Projekts ir daļa no Ilgtspējīgas pilsētas mobilitātes plāna, ar kuru tiek risinātas problēmas, kas saistītas ar pieaugošo iedzīvotāju skaitu un tam atbilstošām mobilitātes vajadzībām.

Pilsētas centrā un vienā no tās mikrorajoniem tika atjaunoti vairāki centrālie transporta mezgli un 40 autobusu pieturas, nodrošinot iedzīvotājiem ātrāku, efektīvāku un kvalitatīvāku sabiedrisko transportu. Projektā tika pievērsta uzmanība arī riteņbraucēju un gājēju drošībai un ērtībām, atjaunojot teritoriju, sabiedrisko vietu apgaismes infrastruktūru un gājēju ceļņus. Centrā tika izveidota jauna autobusu josla un velosliņš, lai padarītu sabiedrisko transportu ātrāku un pievilcīgāku. Lai uzlabotu piekļuvi un drošību, jaunās pieturas tika izveidotas pieejamas iedzīvotājiem ar invaliditāti. Tāpat tika uzlabotas esošās pieturas un gājēju ceļņi.

**PROJEKTA
IZMAKSAS:
3,4 miljoni EUR**

**ES FINANSĒJUMS:
3 miljoni EUR**

(88% ERAF)

Inovatīva zobārstniecība gatavojas globālajam tirgum

Ar riska kapitāla shēmas atbalstu dicomLAB Dental Ltd izmantoja novatoriskas tehnoloģijas, lai padarītu zobārstniecības operācijas paredzamākas, drošākas un ātrākas. Uzņēmums pievērš galveno uzmanību datorvadītiem risinājumiem, kas iederas zobārstu ikdienas klīniskajā praksē, izmantojot intuitīvu darbplūsmu un augstākā līmeņa lietotāju pieredzi.

Uzņēmums ir pievērsies tam, lai padarītu implantus zobu protezēšanai plaši pieejamus. Pateicoties jaunākajai tehnoloģijai, pacientiem pielāgotai ķirurģiskai plānošanai un atbilstošam 3D drukas aprīkojumam, protēzes kļūst drošākas, precīzākas un prognozējamākas.

Kopš ienākšanas tirgū 2015. gadā dicomLAB ir uzsācis piedāvāt savus pakalpojumus 15 valstīs. 2018. gadā uzņēmums tika nominēts kā "Gada jaunuzņēmums" Ungārijas jaunuzņēmumu un inovāciju gada balvā, un 2019. gadā tā dibinātājs un izpilddirektors Dr. Endre Varga ieguva balvu "Gada dibinātājs".

ES finansējums 1,5 miljonu EUR apjomā tika izmantots kā riska kapitāls mākslīgā intelekta darbinātas tiešsaistes platformas izstrādei, lai pulcinātu visas zobu implantu ievietošanā ieinteresētās puses. Tas piedāvā zobārstniecības profesionāļiem reālus risinājumus un darbojas kā ceļvedis visai implantācijas procedūrai.

Uzņēmums plāno līdz 2020. gada septembrim sagatavot palaišanai tirgū dicomLAB 2.0, lai padarītu zobārstniecības implantus pieejamākus plašākai publikai globālā mērogā par pieejamāku cenu. ■

https://www.dicomlab.com/SMART_Guide/

ESI fondu finanšu instrumenti dubulto ieguldījumus projektos

Eiropas Komisija ir publicējusi ikgadējo ziņojumu, kurā apkopoti dari par Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) finanšu instrumentu izmantojumu periodā, ka beidzies 2018. gada decembrī.

Šī gada ziņojums pierāda, ka dalībvalstis ir panākušas ievērojamu progresu, izmantojot aizdevumus, garantijas un kapitālu. Apgrozības fondu īstenošana ieguldījumiem projektos ir augusi par 85%, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Ziņojumā atspoguļota arī valsts un reģionālā mēroga programmu daudzveidība un atbalstīto jomu dažādība. Ar ESI fondiem tiek atbalstīti apgrozības fondi visos 10 tematiskajos mērķos. Lielākā finansējuma daļa tika novirzīta MVU (56%), mazoglekļa ekonomikai, t. i., galvenokārt energoefektivitātei un atjaunojamajiem energoresursiem (15,5%) un ieguldījumiem inovācijā, pētniecībā un izstrādē (15,4%).

Līdz 2018. gada beigām kopējie programmu ieguldījumi, kas piesaistīti finanšu instrumentiem, bija gandrīz 22,1 miljards EUR, no kuriem 16,9 miljardi nāca no ESI fondiem. Tādēļ dalībvalstis sasniedza gandrīz 90% no finanšu instrumentu piešķirumu apjoma, kas piesaistīts 2020.–2027. gada plānošanas

periodam, dubultojojot to summu, kas tika piešķirta apgrozības fondiem 2007.–2013. gada plānošanas periodā.

Ar apgrozības fondiem tika atbalstīti ieguldījumi 100 000 MVU un uzlabots enerģijas patēriņš vairāk nekā 25 000 mājsaimniecību, tā rezultātā panākot siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vairāk nekā 54 000 tonnu apmērā.

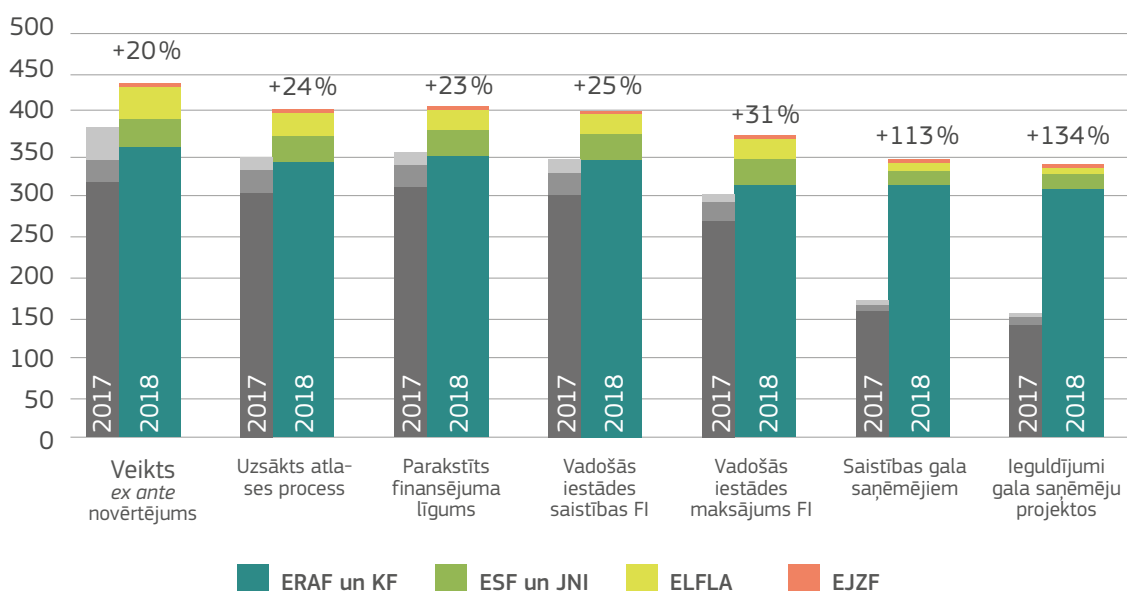
Neskatoties uz to, joprojām ir neizmantots potenciāls ar būtiskām atšķirībām starp dalībvalstīm. Polija, Zviedrija, Nīderlande, Ungārija, Portugāle, Spānija, Latvija un Lietuva piešķir relatīvi lielu ESI fondu finansējuma daļu finanšu instrumentiem; savukārt tikai trīs dalībvalstīm nav plānu finanšu instrumentu iesaistīšanai.

Apmeklējiet *fi-compass* tīmekļa vietni, lai skatītu 2018. gada rezultātus. Pirmo provizorisko kopsavilkumu Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta nodaļas vadītājs Džonatans Deness (*Jonathan Denness*) prezentēja Briselē pasākumā *Financial Instrument Campus* 2019. gadā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://bit.ly/39fn6dC>

PROGRESS FI IESAISTĪŠANĀ PĒC FI skaita, 2018. GADA UN 2017. GADA BEIGĀS (ESI FONDI)

JAUNUMI [ĪSUMĀ]

PALAISTS PORTĀLS RŪPNICĪBAS KLASTERU REAGĒŠANAI UZ COVID-19

Eiropas Klasteru sadarbības platformas (ECCP) jaunās vietnes mērķis sniegt atbalstu rūpniecības klasteru centieniem COVID-19 epidēmijas radīto problēmu risināšanā Eiropā. Portālam ir divi mērķi:

- kalpot par vienotu kontaktpunktu, sniedzot rūpniecības nozarei, jo sevišķi rūpniecības klasteriem, uzticamu informāciju, par Eiropas Komisijas un dalībvalstu rīcību un lēmumiem, kas ietekmē iekšējā tirgus darbību;
- atbalstīt atvērtu diskusiju forumu, kurā dalībnieki var dalīties ar pieredzi, risinājumiem, pieprasījumiem un jautājumiem.

Komisija jau ir saņēmusi vairāk nekā 1100 piedāvājumu medicīnas precēm, piemēram, maskām un respiratoriem, no klasteriem, kurus atbalsta Eiropas klasteru alianse. Ir izveidots arī atvērts diskusiju forums, lai veicinātu ātru un vienkāršu saziņu starp klasteru dalībniekiem.

Valsts iestāžu pieprasījumus var novirzīt rūpniecības pārstāvjiem, izmantojot klasteru organizācijas visā ES un ārpus tās. Piemēram, Itālijas Lombardijas reģions ir izsludinājis vairākas starptautiskas iepirkumu procedūras medicīniskā aprīkojuma smagi slimu pacientu ārstēšanai slimnīcās un ārstu un veselības aprūpes personāla aizsargekipējuma iegādei. ■

Valsts iestādes var sūtīt e-pastus uz: covid19response@clustercollaboration.eu

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.clustercollaboration.eu/coronavirus>

ES FINANSIĀLS ATBALSTS VALSTU, REĢIONU UN VIETĒJO KOPIENU MĒROGĀ CĪNAI AR KORONAVĪRUSU

2020. gada 18. martā komisāri **Elīza Ferreira (Elisa Ferreira)**, kura ir atbildīga par kohēziju un reformām, un **Nikolass Šmits (Nicolas Schmit)**, kurš ir atbildīgs par nodarbinātības un sociālajām lietām, nosūtīja vēstules dalībvalstīm, lai informētu par individuālu atbalstu, kas pieejams no Investīciju iniciatīvas reaģēšanai uz koronavīrusu (CRII).

Vēstulēs sniegta detalizēta informācija par katrai valstij pieejamajām summām, pašreizējiem attiecināmo izdevumu veidiem ES strukturālajos un solidaritātes fondos – piemēram, lai atbalstītu veselības aprūpes sistēmas, iegādātos medicīnisko aprīkojumu vai nodrošinātu piekļuvi veselības aprūpei neaizsargātajām grupām – un pašreizējās iespējas mobilizēt finansējumu, izmantojot **ERAF** un **ESF**.

Turklāt, Komisijas dienesti sniedz integrētu atbalstu dalībvalstīm, izmantojot šim mērķim izveidotas CRII valstu komandas. Šīs komandas nodrošina labu informācijas apmaiņu un ātru lēmumu pieņemšanu galvenokārt praktiskā līmenī, kā arī apspriež valsts palīdzību, atbalstības finanšu noteikumiem problēmas un atbalstu no Eiropas investīciju fonda. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu:

<https://europa.eu/!uH33bD>

Kohēzijas politika un ES Solidaritātes fonds sniedz ieguldījumu Investīciju iniciatīvā reaģēšanai uz koronavīrusu: <https://europa.eu/!cq43qb>

2020. GADA REGIOSTARS BALVAS: IR SĀKUSIES PIETEIKUMU IESNIEGŠANA

Eiropas Komisija ir izsludinājusi trīspadsmito **REGIOSTARS** balvu konkursu, lai apbalvotu labākos ES kohēzijas politikas projektus piecās tematiskajās kategorijās. 2020. gada īpašā tēma ir saistīta ar to, ka 30. gadadienu svin *Interreg* – simboliska ES shēma pārrobežu sadarbībai, īpaši pievēršoties "jauniešu iespēju veicināšanai pārrobežu sadarbībā".

- Rūpniecības pārkārtošanās viedākai Eiropai (gudra izaugsme)
- Aprites ekonomika zaļai Eiropai (ilgtspējīga izaugsme)
- Prasmes un izglītība Eiropas digitalizācijai (iekļaujoša izaugsme)
- Iedzīvotāju iesaistīšana, lai panāktu, ka Eiropas pilsētas ir saliedētas (pilsētu attīstība)
- Iespēju nodrošināšana jauniešiem, īstenojot pārrobežu sadarbību – *Interreg* 30 gadi (gada temats).

Pieteikšanās platforma tiešsaistē būs pieejama līdz 2020. gada 17. maijam. Neatkarīgi augsta līmeņa pārstāvji no akadēmiskās vides vērtēs iesniegtos projektu pieteikumus un kronēs uzvarētājus **REGIOSTARS** balvu ceremonijā, kas notiks Briselē 2020. gada oktobrī Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļas laikā. Arī sabiedrība var izvēlēties savu labāko projektu publiskā tiešsaistes balsojumā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://regiostarsawards.eu/>

Viens par visiem un visi par vienu

Notiek sagatavošanās nākamo *Interreg* programmu īstenošanai. Šis nav vienīgās programmas, uz kurām attiecas jaunais tiesiskais regulējums. *Interact* saskaņotie īstenošanas instrumenti (*HIT*) piedāvā programmai paraugprakses veidlapas, veidnes un daudz ko citu.

Šie rīki, kuru pamatā ir kolektīvās zināšanas un *Interreg* kopienas tieša iesaiste, ļaus uzsākt jaunās programmas efektīvi un lietderīgi.

Interreg kolēģi ir izstrādājuši ikvienu *HIT* instrumentu intensīvā procesā, nodrošinot to, ka visi rīki, kuriem piešķirts *HIT* statuss, ir paraugprakses instrumenti nākamajam periodam. Esošie *Interreg* speciālisti no 26 programmām ir veltījuši savu laiku tam, lai detalizēti pievērstos katram atsevišķam instrumentam tādā veidā, ko nevarētu nodrošināt nevienā individuālā programmā.

HIT, kas pirmo reizi tika izveidots kā integrēta pakete 2014.–2020. gada periodam, piedāvā programmu kopīgo paraugpraksi, ko nosaka *Interreg* kopiena. Instrumenti sniedz atbalstu programmām visā projektu dzīves ciklā.

Interreg programmām *HIT* instruments nodrošina arī pamatu saskaņotai pieejai pārvaldībai un instrumentiem. Tas ļauj programmām visā Eiropā izmantot kopīgus risinājumus kolektīvām problēmām. Bez šīs saskaņotās pieejas vienas programmas risinājumu nevarētu reproducēt citā programmā.

Kādi ir *HIT* sasniegumi (2014.–2020. gadā)?

Iepriekšējais *HIT* instrumentu kopums tika izmantots 66% *Interreg* programmu – dažās tas tika izmantots ar dažām izmaiņām vai bez izmaiņām, savukārt citās instrumenti tika izmantoti iedvesmai. Tām programmām, kuras izmantoja *Interact* specializēto uzraudzības sistēmu *eMS*, bija jāizmanto *HIT* pamatelementi, jo bez saskaņotas pieejas programmu pārvaldības procesiem nav izveidojama viena sistēma, kas efektīvi atbilst 38 dažādām programmām.

Skotijas Stratklaidas Universitātes Eiropas politikas pētījumu centra veiktajā neatkarīgajā ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka *HIT* piedāvāja programmām vairākas priekšrocības.

Viens no uzskatāmākajiem ietekmes veidiem bija pāreja uz lielāku pievēršanos lietotājiem, jo ikviens instruments tika konkrēti izstrādāts programmu pārvaldības efektivitātes uzlabošanai, vienlaikus samazinot administratīvo slogu pieteikumu iesniedzējiem un finansējuma saņēmējiem. Tas bija redzams ne vien pašos instrumentos, bet arī daudzās programmās tika lietota tāda programmu pārvaldība, kuras pamatā ir instrumentu kopuma gala versija.

Kopumā 80% programmu ziņoja, ka *HIT* ietaupīja to personāla resursus. Programmām, kas pirmoreiz tika izveidotas 2014.–2020. gada periodā vai kuras sākās ar novēlošanos, *HIT* nodrošināja gatavus instrumentus, kurus varēja ātri izmantot praksē.

Turklāt, viss *HIT* process izraisīja diskusiju *Interreg* ietvaros par to, kādas ir minimālās atbilstības prasības, kas jāievēro

“Ja mēs vēlamies, lai sadarbības projekti nestu rezultātus ar ilgstošu ietekmi, mums ir nepieciešami tādi instrumenti kā HIT. Tie ļauj izveidot kopēju ietvaru, kas ir instruments raitai projektu īstenošanai, ietvars, kas palīdz tiem sasniegt mērķus.”

Monika Šonerklē-Grasere (Monika Schönerklee-Grasser), Interreg Centrāleiropa

attiecībā uz juridisko noteikumu ievērošanu un programmu pārvaldības paraugpraksi. HIT popularizēja diskusiju par datiem, kas nepieciešami projektu novērtēšanai, uzraudzībai un kontrolei, ļaujot programmām vairāk pievērst uzmanību tam, kas darbojas vislabāk.

Kādi ir izaicinājumi nākamajam periodam?

Pirmais izaicinājums HIT izstrādē jaunajā periodā saglabājas tāds par kā iepriekšējā periodā. To var izveidot vienīgi ar vienotu izpratni par atsevišķiem instrumentiem un to nepieciešamajām funkcijām. Bez vienotas izpratnes par katra atsevišķa instrumenta mērķi, tā pamatelementiem un tā vērtību Interreg programmās nav iespējams izveidot piemērotu atbalstu.

Nonākšana līdz šādu kopīgai izpratnei ir būtiska ne tikai Interreg kopienas iekšienē, bet arī finansējuma saņēmējiem. Atšķirīgas interpretācijas Interreg programmās var būt mulsinošas pieteikumu iesniedzējiem un finansējuma saņēmējiem, kas darbojas ar vairākām programmām, un daudzi personīgi ir piedzīvojuši šo saskaņotības trūkumu.

“Sadarbības projektos, kas darbojas pārrobežu mērogā, ir jāpieliek lielākas pūles, lai saprastu citam citu. Saskaņotu dokumentu izmantošana mums palīdz runāt ar vieniem un tiem pašiem vārdiem, kas nozīmē vienu un to pašu. HIT ir devis mums cerību, ka vienkāršošana var darboties.”

Dr. Čaba Horvāts (Csaba Horváth), Interreg Austrija-Ungārija

Ņemot vērā iepriekš minēto, HIT startē no daudz spēcīgākām pozīcijām, saskaroties ar iepriekšējiem izaicinājumiem un pieņemot jaunus. Programmas ir redzējušas, kā tas viņiem var palīdzēt, piedāvājot vai nu gatavu izstrādājumu, vai arī sākumpunktu instrumentu pielāgotajām versijām. Gadījumā, ja tiek izmantots HIT tīrā veidā, nākamais lielais izaicinājums ir palīdzēt programmām veikt tikai noderīgus pielāgojumus.

“HIT ietvaros Interreg eksperti dalās ar savām zināšanām, lai nākotnes īstenošanas instrumentu izveidē tiekots pēc kvalitātes un vienkāršošanas. Izmantojot vienu un to pašu instrumentu visā Eiropā, mēs vienkāršojam dzīvi ikvienam, kas strādā ar mums.”

Joana Mantoga (Ioana Mantog), Interreg V-A Rumānija-Bulgārija

“Tas, cik lielā mērā var pielāgot atsevišķu instrumentu, līdz tas pārstāj būt par saskaņotu instrumentu, ir svarīgs jautājums, kuram mēs vēlamies rast risinājumu,” saka *Interact* pārstāve Polona Frūmena (*Polona Frumen*), kura vada *HIT* procesu. “Programmām var nākties pielāgot instrumentus, lai ievērotu valstu tiesību aktus, bet elementu pievienošana bieži vien pazemina to efektivitāti. Nākamajam periodam ir nepieciešami papildu norādījumi par to, kā pielāgot instrumentus un kā atteikties no ierosinātiem nevajadzīgiem elementiem.

Neizbēgami rodas spriedze arī meklējot iespējas saskaņot programmu pārvaldību, kad programmas ir spēcīgi pieķērušās ierastajam darba stilam, kas bieži vien ir izrādījies veiksmīgs. Ir būtiski panākt kompromisus un pamanīt tās priekšrocības, ko ir panākuši citi, lai atrastu labāko risinājumu, kas var veiksmīgi darboties visās programmās.”

Drīzumā – pirmais *HIT* produkts

Šī spriedze tiek demonstrēta pirmā *HIT* produkta – pieteikšanās veidlapas – izveides procesā.

“Programmām bieži vien ir vēlme uzdot papildu jautājumus pieteikšanās veidlapā. Taču, ja šie jautājumi neuzlabo projektu atlasī vai neveicina efektīvu uzraudzību vēlāk, visdrīzāk tas būs papildu

*“Viena no biežāk dzirdētajām sūdzībām no finansējuma saņēmējiem ir tāda, ka līdz šīm programmām ir bijuši atšķirīgi noteikumi, kas rada kļūdas un neskaidrības. Tādējādi *HIT* tiešā veidā atbilst finansējuma saņēmēju vajadzībām.”*

Merike Nītepelda (Merike Niitepöld), Centrālā Baltijas jūras reģiona programma

slogs, kas jāizpilda pieteikumu iesniedzējiem un jāapkopo programmām,” piebilst Polona Frūmena (*Polona Frumen*).

Liela transnacionāla programmas spēj tikt galā ar nedaudz lielāku sarežģītību, lai veiktu nebūtiskus uzlabojumus programmu pārvaldībā, taču mazākām pārrobežu programmām pat neliels darba apjoma palielinājums ir ievērojams izaicinājums.

HIT pieteikuma veidlapa kalpos arī par pamatu *Interact* nākotnes uzraudzības sistēmā kopā ar citām šādām sistēmām, ko *Interreg* programmas izmantos nākamajā periodā. ■

VAI JŪS VĒLATIES IZMANTOT *HIT* PALĪDZĪBU, TAČU NEESAT DROŠI, KĀ TAS DARĀMS?

Interact var strādāt ar jums, lai noorganizētu kopīgas konsultāciju sesijas, kurās tiks sniegta plašāka informācija par *HIT* izmantošanu. Mēs varam sniegt atbildes uz jūsu jautājumiem un parādīt jums, kā izmantot šos instrumentus savā ikdienas darbā.

Tiek organizēta *HIT* ceļojošā prezentācija, lai palīdzētu sasniegt iespējami daudz teritoriju ar kopīgām sesijām.

Sazinieties ar *HIT* komandu, lai iegūtu plašāku informāciju:

<http://www.interact-eu.net/contact>

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

Interact-eu.net

#EUdatathon 2020: inovācijas Eiropai ar ES atvērtajiem datiem

19. februārī jau ceturto reizi tika atklāts atvērto datu konkurss “EU Datathon”, kas sniedz jums iespēju parādīt savu atvērto datu potenciālu pašreizējā sabiedrībā un, protams, savu radošumu un talantu.

Konkurss ir arī iespēja iegūt daļu no balvu fonda 100 000 EUR apmērā. Lai piedalītos, jums ir jāiesniedz priekšlikums, kā izstrādāt lietotni, ar kuru tiek sasaitātas un izmantotas atvērto datu kopas, no kurām vismaz viena ir no tūkstošiem pieejamo datu kopu, kuras nāk no ES iestādēm, aģentūrām un struktūrām. Plašāku informāciju skatīt konkursa noteikumos: <https://op.europa.eu/en/web/eudatathon/2020-rules>

Tiek sagaidīts, ka jūsu pieteikumā tiks demonstrētas iespējas konkrētiem uzņēmējdarbības modeļiem vai sociālajiem uzņēmumiem. Ar to ir arī jāatrod piemērotas jaunas pieejas un jauni risinājumi, lai palīdzētu Eiropai sasniegt kādu no Eiropas Komisijas noteiktajiem svarīgajiem mērķiem, izmantojot atvērtos datus. Līdz ar to, tam ir jāatbilst vienam no tālāk uzskaitītajiem tematiskajiem izaicinājumiem.

- › 1. izaicinājums **Eiropas zaļais kurss**
- › 2. izaicinājums **Ekonomika, kas darbojas cilvēku labā**
- › 3. izaicinājums **Jauns impulss Eiropas demokrātijai**
- › 4. izaicinājums **Digitālajam laikmetam gatava Eiropa**

Priekšlikuma kopā ar īsu aprakstu ir jāiesniedz konkursa “EU Datathon” tīmekļa vietnē līdz **2020. gada 3. maijam**.

Nākamajai kārtai tiks atlasītas 12 uzvarētāju komandas (t. i., trīs komandas katram izaicinājumam). Ja jūs būsiet starp tiem, tad tiksiet uzaicināti izstrādāt savu lietotni un prezentēt to 13.–15. oktobrī **18. Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļā**, kas pulcē vairāk nekā 9 000 dalībnieku.

Šajā pasākumā tiks noteikts, kurā vietā ierindosies uzvarētāju komandas katrā izaicinājuma kategorijā, un komandām tiks pasniegtas tālāk norādītās balvas (katrai izaicinājuma kategorijai). Pirmajai vietai: 12 000 EUR; otrajai vietai: 8 000 EUR; trešajai vietai: 5 000 EUR.

“EU Datathon 2020” organizē Eiropas Savienības Publikāciju birojs ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorātu. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://op.europa.eu/en/web/eudatathon>

@EU_opendata

@euinmyregion

#EUdatathon

#ideas4EU

VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM

PANORAMA
atzinīgi novērtē
jūsu ieguldījumu!

“Vienkāršiem vārdiem” ir *Panorama* sadaļa, kurā vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa ieinteresētās personas stāsta par saviem sasniegumiem 2014.–2020. gada periodā un dalās ar viedokļiem par pašlaik notiekošajām svarīgajām diskusijām par kohēzijas politiku

laikposmā pēc 2020. gada. *Panorama* uzklausa ikvienu viedokli – sūtiet savas pārdomas dzimtajā valodā, un, iespējams, tās tiks iekļautas kādā no nākamajiem izdevumiem. Lūdzu, sazinieties ar mums, rakstot uz e-pasta adresi regio-panorama@ec.europa.eu, lai uzzinātu vairāk par norādījumiem un termiņiem.

Sadarbība ap Baltijas jūru kohēzijas politikas stiprināšanai

Pēdējo gadu laikā situācija pasaules politikā ir bijusi izaicinājumu pilna attiecībā uz kohēzijas politikas mērķiem, un arī Baltijas jūras reģions ir saskāries ar savu daļu no krīzes.

ES stratēģija Baltijas jūras reģionam (*EUSBSR*) ir daudzfunkcionāls kohēzijas politikas instruments. Neskatoties uz nestabilo situācijā šajā reģionā, tā ir spējusi veicināt attīstību, risināt vides problēmas un veicināt uzticēšanās un sadarbības kultūru iedzīvotāju vidū.

Fonds *Centrum Balticum*, kas popularizē sadarbību Baltijas jūras reģionā, strādā ar šo stratēģiju kopš 2013. gada. Fonda pienākumos ietilpst komunikācijas uzdevumi un sadarbības veidošana ar ārpussavienības valstīm. Tas pārvalda *EUSBSR* komunikācijas centru, izstrādājot komunikāciju šai stratēģijai un palīdzot sasniegt tās mērķus. Tāpat arī fonds ir atbildīgs par sadarbību ar kaimiņiem saistībā ar stratēģiju, kas ir ļāvis iesaistīt jaunus partnerus Baltijas jūras reģiona attīstīšanā.

Fonds *Centrum Balticum* lepojas ar to, ka ir daļa no šī tīkla, sekmējot ES kohēzijas politikas mērķu sasniegšanu, sniedzot savu ieguldījumu tajā, lai apvienotu cilvēkus un palīdzētu tiem iepazīt citam citu.

Komunikācija par reģionālo ietekmi

Fondam ir iespēja arī ietekmēt kohēzijas politikas mērķu sasniegšanu ar savu projektu palīdzību. Nesen noslēgtajā komunikācijas kampaņā “Kohēzija caur *EUSBSR*” tas izcēla politikas pozitīvo ietekmi Baltijas jūras makroreģionā. Kampaņā, kas norisinājās sociālajos medijos, galvenā uzmanība tika pievērsta ES finansētiem projektiem un cilvēkiem, kas strādāja šajos projektos un guva konkrētu labumu no to rezultātiem. Iesaistot plašu dalībnieku loku, ar šo kampaņu tika parādīta ES politikas ietekme un rosināta diskusija. Ar to tika vairota zināšanas par labumu no kohēzijas politikas, un par šo tēmu tika sagatavoti visiem pieejami komunikācijas materiāli. Līdz ar to vairota zināšanas par kohēzijas politiku bija iespējams pat pēc kampaņas beigām.

Fondam *Centrum Balticum* arī bija tas gods piedalīties tīras kuģošanas projektā *ECOPRODIGI*, kurā digitalizācija tiek izmantota ekoloģiski efektīvas jūras satiksmes popularizēšanai Baltijas jūrā. Tādējādi ar šo projektu tiek sekmēta ES mērķu sasniegšana klimata jomā un zaļā kursa programmā. *ECOPRODIGI* īstenotie izmēģinājuma risinājumi parādīja, ka digitalizāciju var izmantot, lai ietaupītu attiecībā uz degvielas un materiālu patēriņu, samazinātu emisijas un palīdzētu izmantot resursus pēc iespējas efektīvākā veidā.

Profesors Kari Liuhto (*Kari Liuhto*)
Direktors Fonds *Centrum Balticum*

Plašāka informācija par rezultātiem tiks sniegta maijā seminārā Briselē.

Ar ES stratēģiju Baltijas jūras reģionam tiek īstenota kohēzijas politika, ņemot vērā reģiona īpatnības, vienlaikus fonds *Centrum Balticum*, kas darbojas kā dinamisks dalībnieks, arī nākotnē vēlas veicināt sadarbību un darboties kā aktivitāšu iniciators Baltijas jūras reģionā. Mēs ceram ikvienu laipni sagaidīt Turku jūnija vidū, kad pilsēta būs piepildīta ar tematiskiem Baltijas jūrai veltītiem pasākumiem. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.centrumbalticum.org/en>

PROJEKTI

VĒRIENĪGAS PĀRMAIŅAS BIJUŠAJĀ INDUSTRIĀLAJĀ AINAVĀ

Morāvijas-Silēzijas reģionu, kas atrodas Čehijas austrumu daļā, gadu gaitā ir negatīvi ietekmējusi ogļrūpniecība. Taču tagad liela nozīme tiek pievērsta izsmelto raktuvju teritorijas pārveidošanai un ogļu ieguves pēdējo palieku veiksmīgai likvidēšanai.

Šobrīd galvenā uzmanība tiek pievērsta Karvinas reģionam, kura teritoriju ir īpaši negatīvi ietekmējusi smagā rūpniecība. Konceptija “Karvinas reģiona bijusī industriālā ainava (POHO2030)”, kuru šobrīd īsteno reģionālā aģentūra *Moravskoslezské Investice a Development, a.s. (MSID)*, ir kļuvusi par cerības staru teritorijas atjaunošanai.

Šī iniciatīva tika pakāpeniski pārvērsta par neatkarīgu reģionālo programmu POHO2030, kurā iesaistīts liels skaits personu un organizāciju. Viņu kopējais redzējums ir pārveidot Karvinas bijušo industriālo ainavu par pārtikušu, dinamisku un ilgtspējīgu teritoriju. Tai ir jākļūst par reģionu, kurā iedzīvotāji izbauda aktīvo atpūtu, par reģionu inteligēntiem risinājumiem, kas piesaista investorus un radošus prātus no visas pasaules, par reģionu jaunai enerģētikai, izmantojot risinājumus, kas nav energoietilpīgi, kuru tehnoloģijā netiek izmantotas akmeņogles, bet gan atjaunojamie resursi.

POHO2030 tika attīstīts no “Karvinas reģiona bijušās industriālās ainavas koncepcija līdz 2030. gadam”, kurā reģions tika analizēts no vairāku ekspertu perspektīvām. Pamatojoties uz šo analīzi, tajā tika ierosinātas 10 reģionālās attīstības programmas, iekļaujot piemērus ar citiem veiksmīgiem ainavu pārveides piemēriem no Čehijas un ārvalstīm.

Konceptija tika izstrādāta no 2018. gada līdz 2019. gada jūlijam, un tika noslēgts sadarbības un reģionālās attīstības memorands. Uzsākot projektu Gabrielas ogļraktuvē, memorandum parakstīja 36 struktūras, tostarp Morāvijas-Silēzijas reģiona, uzņēmumu, universitāšu, interešu grupu, reģionālo institūtu un vietējo pašvaldību pārstāvji.

Vērienīgu izmaiņu pakāpeniska īstenošana

Pirmajā posmā, kas ilgs līdz 2021. gadam, projekta galvenais mērķis ir ierosināt pārmaiņas, izveidot jaunus sadarbības un organizāciju forumus, lai konsolidētu redzējumu, izplatītu informāciju un padarītu reģionu pievilcīgāku.

Tiks izveidota oficiāla platforma darba koordinācijai un tiek īstenota mārketinga kampaņa reģiona tēla maiņai, vienlaikus padarot to pieejamāku sabiedrībai.

Otrajā posmā (2022.–2026. gadā) tiks pilnībā īstenoti izmēģinājuma un stratēģiskie projekti, lai uzlabotu reģiona pieejamību saskaņā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām. Mērķis ir piesaistīt reģionam privātos resursus un ieguldījumus, kā arī finansēšanas iespējas no vairākiem publiskā un privātā sektora avotiem.

Programmas kulminācija notiks trešajā posmā laikā no 2027. gada līdz 2030. gadam, kad tiks īstenots programmas redzējums un pabeigti tie projekti, kas ir palīdzējuši pārveidot bijušo industriālo ainavu par pārtikušu, dinamisku un ilgtspējīgu reģionu.

Mērķis ir īstenot plašu teritoriju atdzīvināšanu, pārveidi vai lietojuma maiņu, lai radītu ilgtspējīgus jaunus rajonus, viedus industriālos parkus, tūrisma centrus, tehnoloģiju parkus, radošos centrus, galerijas, prezentāciju un izstāžu zonas u.tml. vērienīgā programmā Morāvijas-Silēzijas reģionam un Čehijai kopumā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.poho2030.com/>

Facebook POHO2030

PROJEKTI

AR PĀRROBEŽU PROJEKTU UZLABO PALIATĪVO APRŪPI

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
921 708 EUR

ES IEGULDĪJUMS
EUR 783 454

Iedzīvotāji lauku apvidos Serbijas–Horvātijas robežas tuvumā saņem labāku veselības aprūpi, pateicoties pārrobežu projektam *Take Care!*, kas finansēts no Eiropas Reģionālās attīstības fonda.

Take Care! ir uzlabojis piekļuvi paliatīvajai aprūpei un uzlabojis paliatīvo aprūpi simtiem neaizsargātu iedzīvotāju kaimiņu lauku apvidos Vukovaras–Srijemas novadā Horvātijā un Sremskas Mitrovicā Serbijā.

Līdzīgi kā daudzos citos lauku apvidos, šajos reģionos ir vērojama sabiedrības novecošanās, vāja infrastruktūra un nevienlīdzīgs resursu sadalījums. Jaunieši emigrē, lai atrastu iespējas citur. Līdz ar to veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi gados vecākiem iedzīvotājiem, personām ar invaliditāti vai neārstējami slimajiem ir nepietiekami.

Paliatīvā aprūpe ir nozīmīga šiem cilvēkiem, lai viņi varētu pavadīt dzīves beigu posmu komfortablā un cieņpilnā veidā. Lai gan šī aprūpe jau tika sniegta, bija jāuzlabo tās kvalitāte un personāla apmācība visā pierobežas reģionā.

20 mēnešu laikā *TakeCare!* ietvaros tika izveidotas septiņas mobilas paliatīvās aprūpes atbalsta komandas Horvātijā, jauns paliatīvās aprūpes centrs Serbijā un specializēts apmācības kurss veselības aprūpes un sociālās aprūpes darbiniekiem.

Dalīšanās ar zināšanām

Projektu izveidoja piecas vietējās organizācijas ciešā sadarbībā ar paliatīvās aprūpes pacientiem katrā reģionā. To vidū ir Asociācija *Bubamara* personām ar invaliditāti un Ilokas aprūpes centrs Horvātijā un Sremskas Mitrovicā slimnīca, Sremskas

reģionālās attīstības aģentūra un labdarības organizācija *Caritas* Sremskā Mitrovicā Serbijā. Vietējo paliatīvās aprūpes saņēmēju un viņu ģimenes locekļu iesaiste palīdzēja partneriem noteikt prioritātes.

Pateicoties kopīgām zināšanām, Vukovaras–Srijemas novadā tagad ar īpašiem mikroautobusiem pārvietoja septiņas starpdisciplināras komandas, lai sniegtu paliatīvo aprūpi. Sremskas Mitrovicā slimnīcā ir jauns centrs neārstējami slimo pacientu aprūpei.

Kopā ar Zagrebas Universitātes Medicīnas skolu *TakeCare!* ietvaros tika izveidots arī kurss 40 veselības un sociālās aprūpes darbiniekiem. Viņi uzzināja, kā apmierināt pacientu medicīniskās, psihiatriskās un psiholoģiskās vajadzības un sniegt atbalstu kolēģiem, vienlaikus izveidojot tīklu, lai apmainītos ar aktuālo paraugpraksi.

Spēcīgāks pamats

Palielinātās spējas ļāva 968 pacientiem saņemt jauno komandu sniegto aprūpi tikai projekta laikā, un tiek plānoti turpmāki uzlabojumi. *Take Care!* partneri un sadarbības organizācijas sadarbojas vēl ciešāk nekā jebkad agrāk, un ir sagatavojušas stratēģijas labākai pakalpojumu nodrošināšanai.

Ar šo projektu tika paaugstināta arī sabiedrības izpratne par labas dzīves kvalitātes svarīgumu neaizsargātajām grupām un izveidota spēcīgāka reģiona kopīgās identitātes apziņa. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.takecare-palliative.com>

PROJEKTI

VIRTUĀLS PĒTNIECĪBAS TĪKLS
VIEDĀKAI RŪPNIECĪBAIKOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
1 679 129 EURES IEGULDĪJUMS
1 595 173 EUR

No Eiropas Reģionālās attīstības fonda tika finansēts projekts *SmartIC*, kura ietvaros tika savienoti 27 centri Igaunijā, kas veic pētījumus Rūpniecība 4.0 vajadzībām, kas ir tehnoloģija digitālai ražošanai. Šī "virtuālā laboratorija" ir dzinējspēks inovācijām, kas paredzētas Eiropas rūpniecības nākamajai paaudzei.

Projekta *Smart Industry Center (Smart IC)* projekta pamats tika izveidots 2017. gadā, lai ļautu zinātniekiem Igaunijā koplietot infrastruktūru un labāk koordinēt pētījumus viedajai ražošanai. Tā mērķis ir palīdzēt rūpniecības nozarēm visā Eiropā veikt pāreju uz augsti kvalificētu ražošanu ar augstajām tehnoloģijām, lai tās varētu kļūt produktīvākas un konkurētspējīgākas.

Galvenie piemērošanas aspekti ir prototipu kvalitātes kontrole, pašgājēji transportlīdzekļi industriālām vajadzībām, industriālā robotika, virtuālā un paplašinātā realitāte ražošanas vajadzībām, ilgtspējīga enerģijas izmantošana un uzlabota apkope un ražošana.

Divas universitātes, 25 pētnieciskās laboratorijas un aptuveni 70 pētnieki ir savienoti ar virtuālo pētniecības tīklu *Smart IC*. Visa dalībnieku savstarpējā koordinācija notiek tiešsaistē, līdz ar to nav nepieciešami dārgi biroji vai pārvaldības sistēmas.

Kombinētās iespējas ievērojami paaugstina Igaunijas pētniecības un attīstības spējas viedas ražošanas aspektā. Universitātes var arī vieglāk veidot partnerības ar uzņēmumiem, lai izstrādātu tehnoloģijas nākotnes ekonomikai.

Savienotā evolūcija

Tallinas Tehnoloģiju universitāte (*TalTech*) un Dzīvības zinātņu universitāte (*ULS*) Tartu, Igaunijā, ir *SmartIC* mugurkauls.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts ir palīdzējis *TalTech* izveidot 3D drukas laboratoriju metāla un kompozītmateriālu prototipiem. Tajā ir lāzera kausēšanas mašīna, kurā tiek izmantota patentēta ātrākas drukas tehnoloģija. Savukārt *ULS* ir jauna datortomogrāfijas laboratorija ar modernu augstas izšķirtspējas 3D skeneri, kas nodrošina objektu šķērsgriezumu attēlus.

Šī kombinācija var būt ļoti noderīga ražotājiem, kas vēlas uzlabot produktus, vai izstrādātājiem jaunu produktu izveidei.

Piemēram, šīs laboratorijas darbojās kopā, lai izgatavotu metāla bites komunisma upuru piemiņas memoriālam Igaunijā. *ULS* laboratorijā tika skenēta kamene no Igaunijas Dabas vēstures muzeja un skenētie attēli tika digitāli modificēti, lai izgatavotu dažādu izmēru bites. Tad *TalTech* laboratorijā tika izdrukāts 20 000 nerūsošā tērauda bišu, izmantojot metāla pulveri.

Šis process bija vienkāršs, jo *TalTech*, *ULS* un citās laboratorijās var attālinātā veidā darboties ar aprīkojumu, izstrādāt produktus un veikt testus. 2018. gadā vien virtuālajā centrā tika pabeigti vairāk nekā 100 pētniecības un izstrādes projektu industriālās digitalizācijas jomā, kas apliecina sadarbības spēku. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://smartic.ee>

PROJEKTI

MAZOGLEKĻA TRANSPORTA TĪKLA VADĪBA KARLSRŪĒ, VĀCIJĀ

**KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
7 221 576 EUR**

**ES IEGULDĪJUMS
3 529 423 EUR**

Projekta *regiomove* ietvaros Karlsrūē ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu tiek attīstīts integrēts mobilitātes tīkls. Transporta tīkla lietotāji ērti izmanto dažādos mazoglekļa transporta veidus, kas ir pieejama alternatīva privātajiem auto.

Visā tīklā ir savienoti sabiedriskā transporta un koplietojamā transporta pakalpojumu sniedzēji, aptverot Karlsrūi un tās apkārtējās mazpilsētas un ciemus. Iedzīvotāji var sasniegt savu galamērķi ar autobusu, vilcienu, koplietošanas automobili vai velosipēdu vai arī kombinējot transporta veidus.

Regiomove padara vienkāršu brauciena plānošanu, izmantojot sabiedrisko un koplietojamo transportu, un tā apmaksu, palīdzot samazināt oglekļa izmešus. Tā kā pilsēta un plašāks reģions atrodas tajā pašā transporta tīklā, tas arī uzlabo mobilitāti uz un no lauku apvidu kopienām.

Sabiedriskā transporta sistēmas maršruti nodrošina pamata pakalpojumus. Privātie transporta pakalpojumu uzņēmumi piedāvā papildu savienojumus ar saviem zīmoliem, kas uzņēmumiem dod neatkarību sistēmas ietvaros, vienlaikus nodrošinot piekļuvi jauniem klientiem kā daļai no tīkla.

Transporta pakalpojumu izmantotājiem nav nepieciešami konti vai abonementi dažādiem pakalpojumu sniedzējiem. Projektā *regiomove* izstrādātā lietotne aptver visu tīklu.

Lietotne padara vienkāršāku braucieni plānošanu. Iedzīvotāji pierakstās savā mobilajā tālrunī vai datorā, ievada sākumpunktu un galapunktu un izvēlas vēlamo maršrutu. Tad viņi veic rezervāciju un samaksā par visu braucieni uzreiz, neatkarīgi no tā, cik uzņēmumi ir iesaistīti transporta pakalpojumu sniegšanā dažādos brauciena posmos.

Elastīga izvēle

Karlsrūes metropoles sabiedriskā transporta tīklā pakalpojumus nodrošina jau vairāk nekā 20 autobusu un dzelzceļa transporta uzņēmumi. Lai piedāvātu vēl plašākas pārvietošanās iespējas, jebkurā laikā tīklam var tikt pievienoti jauni pakalpojumi sniedzēji, kā arī velosipēdu un automobiļu koplietošanas pakalpojumi.

Lai palielinātu tīkla elastīgumu, mobilitātes centri, kas tiek dēvēti par "*regiomove* stacijām" piedāvās pasažieriem vairākus transporta veidus vienā atrašanās vietā, piemēram, velo novietni, autobusa pieturu un koplietošanas automobiļus. Projekta mērķis ir veikt 7 šādu staciju izbūvi Karlsrūes reģionā līdz 2021. gadam, iekļaujot gan pilsētas, gan nelielas kopienas, lai maksimāli palielinātu transporta savienojamību reģionā.

Transporta pakalpojumi joprojām būs vietējo iedzīvotāju un uzņēmumu kompetencē. Tā kā platformu uztur Karlsrūes sabiedriskā transporta atbildīgās iestādes, iedzīvotājiem ir tiesības izteikt savu viedokli, lai tas atbilstu viņu vajadzībām.

Tīkls padarīs ilgtspējīgu transportu par reāli īstenojamu risinājumu, un mazāka privāto automobiļu izmantošana palīdzēs samazināt sastrēgumus un gaisa piesārņojumu pilsētās. Labāki savienojumi ar pilsētu teritorijām arī uzlabos darba un brīvā laika pavadīšanas iespējas lauku iedzīvotājiem, jo sevišķi tiem, kuriem nav autovadītāja apliecības vai kuriem nav piekļuves automobilim.

Vispirmām kārtām, uzlabota piekļuve mazoglekļa transportam var palīdzēt Karlsrūei kļūt par klimatam draudzīgāku reģionu. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://www.regiomove.de/>

PROGRAMMA

12.–15. OKTOBRIS

Brisele (BE)

18. Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2020. gads

PDF: ISSN 1725-8235 KN-LR-20-001-LV-N

© Eiropas Savienība, 2020. gads

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, bulgāru, franču, grieķu, itāļu, poļu, rumāņu, spāņu un vācu valodā. Tas ir pieejams 22 valodās šajā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/panorama-magazine/

Šī izdevuma saturs pabeigts 2020. gada aprīlī.

Printed by Bietlot in Belgium

FOTOGRAFĪJAS (LAPPUSES):

Vāks: © ELI-HU Non-Profit Ltd;

3. lappuse: © Eiropas Savienība;

4. lappuse: © Eiropas Savienība;

5. lappuse: © Eiropas Savienība;

6. lappuse: © iStock/homydesign;

7. lappuse: © iStock/Kbarzycki;

8. lappuse: Kreisā puse © Family Park; Centrs © Baptists Almodovars (*Baptiste Almodovar*); Labā puse © *Άγγελος Σακκάς*;

9. lappuse: © Eiropas Savienība;

13. lappuse: © iStock/scyther5;

14. lappuse: © Serdānijas Pediātrijas centrs, *ALEPPA* / Mariona Kordjē (*Marion Cordier*), Tjerī Kalvā (*Thierry Calvat*);

15. lappuse: © *Zastrzezone* / Ādāms Vološs (*Adam Wolosz*);

16. lappuse: © iStock/gui00878;

19. lappuse: © EEN;

20. lappuse: © Vadošā iestāde, DP Transporta infrastruktūra, Vide un ilgtspējīga attīstība;

23. lappuse: © iStock/scyther5;

24. lappuse: © iStock/courtneyk;

25. lappuse: © iStock/gorodenkoff;

26. lappuse: © Iskra Cankova (*Iskra Tsankova*);

27. lappuse: © Eiropas Savienība;

28. lappuse: © iStock / Andrejs Danilovičs (*Andrey Danilovich*);

29. lappuse: © iStock/gorodenkoff;

30. lappuse: © Ungārijas Inovāciju un tehnoloģiju ministrija;

32. lappuse: Augša © ELI-HU Non-profit Ltd;

Apakša © Centrālā un Tisas reģiona ūdens resursu apsaimniekošanas direktorāts;

34. lappuse: Augša © KITE Agricultural Service and Trade Corp;

Apakša © *Kreatív Tanácsadó Központ Kft*;

35. lappuse: Augša © *Kreatív Tanácsadó Központ Kft*;

Apakša © *DicomLAB Dental Kft*;

38. lappuse © iStock/Varijanta;

39. lappuse © Interact;

42. lappuse © Fonds *Centrum Balticum*;

43. lappuse © *IPoho2030*;

44. lappuse © iStock/MartinPrescott;

45. lappuse © *TalTech 2019*;

46. lappuse © iStock / Daniels Klo (*Daniel Kloe*).

SEKOJIET LĪDZI NOTIKUMIEM

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
[@ElisaFerreiraEC](https://twitter.com/ElisaFerreiraEC)

Eiropas Savienības
Publikāciju birois

Eiropas Komisija
Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts
Kommunikācija – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pasts: regio-panorama@ec.europa.eu